

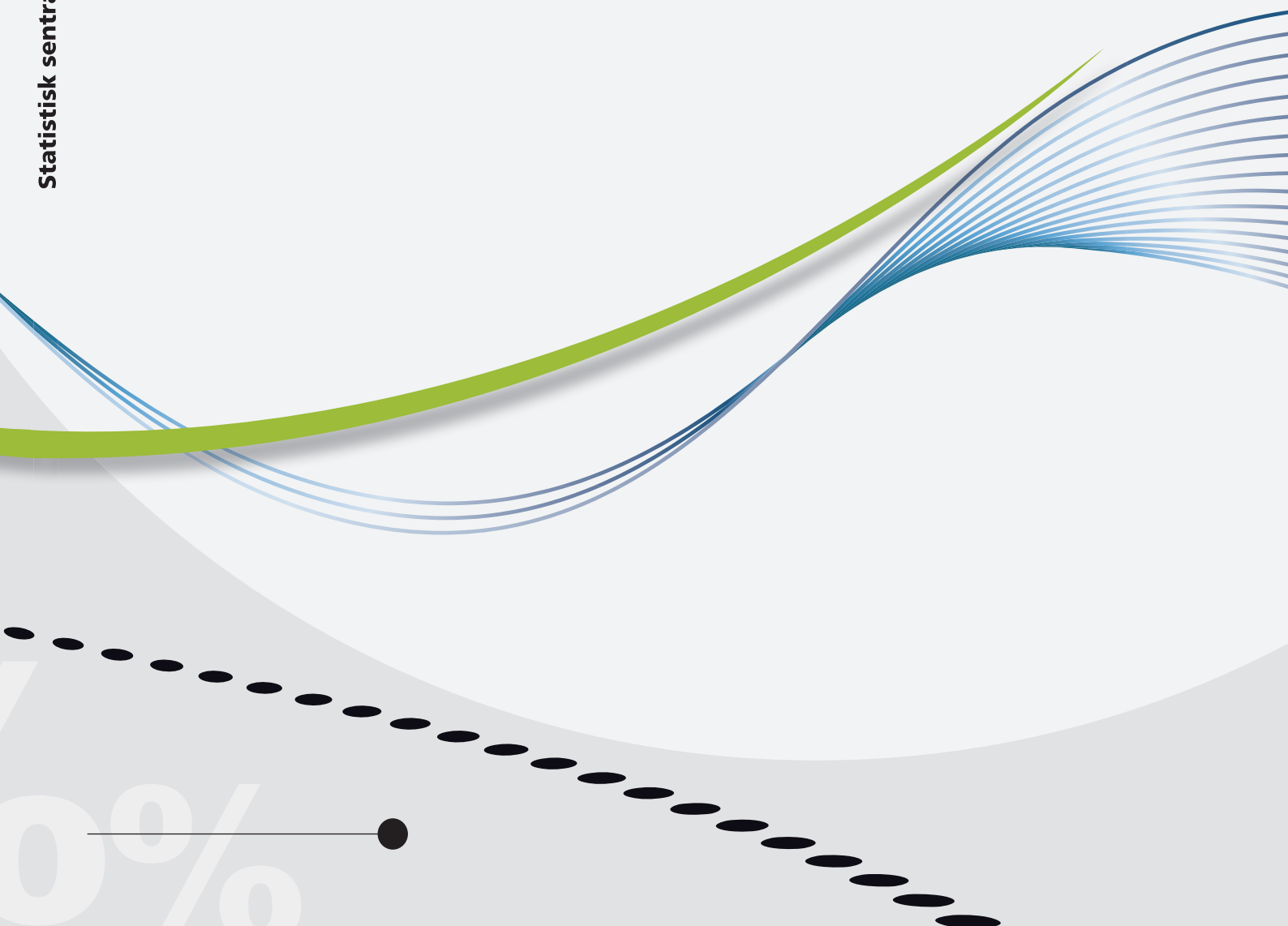
Lise Snellingen Bye

Barnetilsynsundersøkelsen 2016
Dokumentasjonsrapport

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Lise Snellingen Bye

Barnetilsynsundersøkelsen 2016

Dokumentasjonsrapport

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 5. mai 2017.

ISBN 978-82-537-9535-5 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

I dette notatet beskriver Statistisk sentralbyrå gjennomføringen av undersøkelsen om barnefamiliers tilsynsordninger vinteren 2016/2017. Undersøkelsen er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

I Statistisk sentralbyrå har Hossein Moafi og Elin Såheim Bjørkeli ved Seksjon for utdanningsstatistikk hatt det faglig ansvarlige for undersøkelsen.

Ved Seksjon for personundersøkelser har Sverre Amdam og Lise Snellingen Bye vært ansvarlige for planlegging og gjennomføringen av datainnsamlingen, mens Berit Svanøe-Hafstad programmering av spørreskjema, tilrettelegging av data og filetablering. Thore Nafstad Bakke ved Seksjon for næringslivsundersøkelser trakk utvalget og koblet på registeropplysninger.

Statistisk sentralbyrå, 28. april 2017.

Anne Sundvoll

Sammendrag

Statistisk sentralbyrå (SSB) har i 2016 gjennomført barnetilsynsundersøkelsen for femte gang. Undersøkelsen er finansiert av Kunnskapsdepartementet. Hovedformålet med undersøkelsen er å kartlegge bruk av tilsynsordninger blant barn i alderen 0 til 5 år samt utgifter barnefamilier har i forbindelse med disse ordningene.

Det ble trukket et utvalg på 4 500 personer fra befolkningsregisteret. Utvalget er trukket blant barn i alderen 0 til 5 år, men det er mor til barnet som i hovedsak er intervjuobjektet. Utvalget er trukket disproporsjonalt for å sikre flere observasjoner blant personer med lavt utdanningsnivå og personer med lav inntekt. Å bo alene eller å være gift eller samboende ble brukt som proxyvariabel for inntekt. Vekter som korrigerer for denne overrepresentasjonen er dokumentert i kapittel 7.

Det ble oppnådd intervju med 60 prosent av utvalget. Den viktigste årsaken til frafallet var at vi ikke kom i kontakt med alle personene i utvalget. Spesielt gjelder dette personer med lav utdanning og personer med utenlandsk landbakgrunn. I denne rapporten dokumenterer vi skjevheter som følge av dette frafallet. Det foreligger skjevheter for kjennetegnene utdanning og landbakgrunn. Personer med lav eller uoppgitt utdanning er betydelig underrepresentert i nettoutvalget i forhold til personer med høyere utdanning som er tilsvarende overrepresentert. Personer med norsk landbakgrunn er overrepresentert i nettoutvalget, mens personer med landbakgrunn fra Afrika, Asia, Sør- og mellom Amerika, Oseania (unntatt Australia og New Zealand) og Europa (unntatt EU/EØS) er underrepresenterte. I tillegg er personer bosatt i Oslo og Akershus noe overrepresentert i forhold til resten av landet.

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
1. 1Bakgrunn og formål.....	6
2. Utvalg.....	7
2.1. Utvalg	7
3. Datainnsamling	8
3.1. Innsamlingsmetode	8
3.2. Feltperiode og feltarbeid	9
4. Datakvalitet.....	10
4.1. Utvalgsskjevhet.....	10
4.2. Analyse av frafallet.....	12
5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser	14
6. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil.....	16
7. Vekter.....	18
7.1. Disproporsjonalt utvalgsdesign	18
7.2. Skjevhet som følge av frafall	18
7.3. Framstilling av vekter	19
Vedlegg A: Informasjons e-post.....	20
Vedlegg B: Skjema	22

1. 1Bakgrunn og formål

Vinteren 2016/2017 gjennomførte Statistisk Sentralbyrå (SSB) en intervjuundersøkelse om barnefamiliers tilsynsordninger. Undersøkelsen ble finansiert av Kunnskapsdepartementet. Formålet var å kartlegge bruk av ulike tilsynsordninger som barnehage, dagmamma, au pair, praktikant og lignende blant barn i alderen 0 til 5 år, samt utgifter barnefamilier har i forbindelse med disse ordningene. I tillegg skulle det samles inn informasjon om hvor fornøyde foresatte er med tilbudene.

En viktig del av undersøkelsen er å finne den samlede økonomiske belastningen tilsynsordninger legger på barnefamilier. Det er nødvendig med informasjon om familier med lav betalingsevne og foreldre med lav utdanning. Samtidig gir undersøkelsen kunnskap om sammenhenger mellom bruk av tilsynsordning, og ønsker foreldre har for tilbud av tilsynsordninger til barn i aldersgruppen 0 til 5 år. I den sammenheng er det viktig å se på bruk av kontantstøtte, redusert foreldrebetaling, gratis kjernetid i barnehagen, bruk av permisjonsordninger samt yrkesdeltakelse for foreldre. Videre gir undersøkelsen kunnskap om hvordan foreldrene vurderer tilbudet som gis i de ulike tilsynsordningene.

Tilsvarende undersøkelser er gjennomført av SSB fire ganger tidligere, i 1998, 1999, 2002 og 2010. I 1998 og 1999 ble barnefamiliers situasjon kartlagt når det gjaldt barnetilsyn, yrkesdeltaking og økonomi før og etter at kontantstøtten ble innført. I 2002 var det noe færre spørsmål om kontantstøtten, og flere spørsmål om barnehage og barnehagetilbud. I 2010 ble bolken om barnehage og barnehagetilbud ytterligere utvidet.

Undersøkelsen i 2016 bygger videre på undersøkelsen fra 2010, siden et av formålene er å sammenlikne resultatene over tid. I 2016 undersøkelsen er det få spørsmål knyttet til kontantstøtte, og man spør heller mer om bruken av redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid i barnehagen. Det spørres også om hvor fornøyde foreldre er med barnehagetilbudet, og hva de mener er kvalitet i barnehage. I 2010 inkluderte utvalget også barn i alderen 6-9 år og det ble spurt en rekke spørsmål om tilbudet innen skolefritidsordningen. Dette er ikke med i undersøkelsen i 2016.

I de tre første undersøkelsene ble utvalget trukket blant mødre med barn i den aktuelle alderen. I 2010 ble dette endret og utvalget blir nå trukket blant barna. Det er som tidligere i all hovedsak mor som intervjues. Far svarer kun på noen få spørsmål knyttet til foreldrepermisjon. Dette er gjort for å beholde sammenlikningsgrunnlaget fra tidligere år. Far skal intervjues dersom foreldrene bor separert og barnet er bosatt hos far.

Tabell 1: Nøkkeltall

Nøkkeltall	Antall	Prosent
Utvalg	4500	
Avgang (døde og personer flyttet til utlandet)	39	
Bruttoutvalg	4461	100,0
Frafall	1773	39,7
Nettoutvalg (personer det er oppnådd intervju med)	2688	60,3

Innsamlingsmetode: Telefonintervju

Intervjutid: 22 minutter

Feltperiode: 7. november 2016 – 11. februar 2017.

2. Utvalg

2.1. Utvalg

Landsomfattende spørreundersøkelser tar som regel sikte på å gi et representativt bilde av befolkningen i Norge sett under ett. Samtidig er det tilfeller der formålet med undersøkelsen er å se nærmere på enkelte undergrupper eller fenomener. I denne undersøkelsen ønsket man å studere barnetilsynsordninger. Det ble derfor trukket et utvalg på 4 500 barn i alderen 0 til 5 år. Barnet var altså trekkenheten, men det er mor til barnet som hovedsakelig ble intervjuet. I tilfeller der mor og far ikke bodde sammen og far hadde hovedomsorgen for barnet, ble far intervjuet.

Et av formålene for undersøkelsen var å få kunnskap om bruk av barnetilsynsordninger blant familier med lav betalingsevne og med lav utdanning. Erfaringsmessig kan svarprosenten være noe lavere i disse gruppene. For å sikre representativitet fra alle grupper i populasjonen ble det bestemt at det skulle trekkes flere personer med lav utdanning og dårlig økonomi. Det ble imidlertid ikke benyttet inntektsopplysninger for å trekke ut personer med dårlig økonomi. Dette er fordi det blant småbarnsforeldre kan skje store endringer i inntektsbildet på kort tid. For eksempel kan man ha avsluttet studier og begynt å jobbe, gått fra arbeidsledighet tilbake til jobb og lignende. Endringer i husholds sammensetningen kan også føre til endringer i økonomien. Det ble derfor valgt å ha med aleneforeldre som proxyvariabel for inntekt. I tidligere undersøkelser har det blitt trukket ut flere personer med bakgrunn fra Afrika, Asia, Latin-Amerika og Europa utenom EU/EØS, men dette ble ikke gjort i 2016.

Det ble laget stratum for hvert av utvalgene basert på registervariablene utdanning og enslig eller samboende/gift med barn. Det ble da til sammen seks strata. Selv om barnet er trekkenheten, ble disse variablene som hovedregel koblet til mor. Kun i tilfeller der mor og far ikke bodde sammen og far hadde hovedomsorgen for barnet, ble variablene koblet til far. Tabell 2 viser antall personer i hvert av de seks ulike strataene. Tabellen viser også antall i hvert stratum når utvalget er trukket som et tverrsnitt av populasjonen, samt oppblåsningsfaktoren som ble benyttet for justering.

Tabell 2: Strata

Stratum	Registervariabler	Tverrsnitts- utvalg	Antall i strata	Oppblåsnings- faktor
Alene med barn 0 til 5 år				
1	Grunnskoleutdanning eller lavere	208	700	3,365
2	Videregående/ universitetsutdanning	261	600	2,299
3	Uoppgitt utdanning	38	200	5,263
Gift/samboer med barn 0 til 5 år				
4	Grunnskoleutdanning eller lavere	549	1 000	1,821
5	Videregående/ universitetsutdanning	3 154	1 700	0,539
6	Uoppgitt utdanning	290	300	1,034
Totalt		4 500	4 500	

Det er viktig å være oppmerksom på at dette medfører disproporsjonalitet i sammensetningen av utvalget, noe som må korrigeres med vektorer dersom en ønsker å beregne resultater for hele utvalget samlet eller for deler av utvalget der to eller flere strata er representert. Beregning av vektorer blir omtalt i kapittel syv. Fordelen med å trekke utvalget på denne måten, er at vi får flere representanter i små grupper der vi vet at svarprosenten er lav, noe som gir rom for mer robuste analyser.

3. Datainnsamling

3.1. Innsamlingsmetode

Dataene ble samlet inn ved hjelp av telefonintervju. Trekkenheten for undersøkelsen var barn, men intervjuet ble gjennomført hovedsakelig med barnets mor. Reglene for hvem som skulle intervjues var:

- Dersom mor og far bodde sammen ble mor intervjuet.
- Dersom mor hadde hovedomsorgen ble mor intervjuet.
- Dersom far hadde hovedomsorgen ble far intervjuet.

Av det opprinnelige utvalget på 4 500 var det 147 tilfeller der far hadde hovedomsorgen og skulle intervjues. Totalt ble det gjennomført intervju med 81 fedre.

Siden trekkenheten i undersøkelsen var barnet, var det kun ett barn som var trukket fra hver familie innenfor det aktuelle alderspennet. I intervjuet ble det imidlertid stilt spørsmål om alle barn mellom 0 og 5 år som bodde i husholdet. Det var ikke nødvendig at barna var biologisk barn til den vi intervjuet. Det ble stilt en del flere spørsmål om det barnet som opprinnelig var trukket ut, enn om de andre barna i husholdet (jf papirutgave av spørreskjema, vedlegg B).

I forkant av intervjuet ble det sendt ut et informasjonsbrev på e-post (se vedlegg A). Formålet med informasjonsbrevet er å sørge for at de som er trukket ut blir orientert om undersøkelsesopplegg, tema for undersøkelsen og personvern. E-postadressene ble hentet fra KRR¹. De som ikke hadde registrert e-post adresse i KRR eller som hadde reservert seg mot digital korrespondanse, fikk brevet tilsendt i posten. Det gjaldt 178 personer i utvalget. Informasjonen i brevet ble gitt både på norsk og engelsk, for bedre å nå frem til personer i utvalget som ikke snakket eller forsto norsk.

I løpet av datainnsamlingen ble det sendt ut ukentlige påminnelser på sms til de vi ikke hadde oppnådd kontakt med, om at undersøkelsen fortsatt pågikk og at vi ønsket å komme i kontakt med dem.

I løpet av datainnsamlingen ble det også sendt et oppfølgingsbrev på e-post til personer som ved første kontakt hadde oppgitt at de ikke hadde tid til eller ikke ønsket å delta. Disse ble kort tid etter forsøkt oppringt på nytt for å gjennomføre intervju.

Siden mange respondenter i utvalget hadde utenlandsk bakgrunn, ble skjemaet oversatt til engelsk. Skjemaet ble kun oversatt til engelsk i papirversjon, ikke i programvaren Blaise. Det ble valgt å ikke oversette skjemaet til flere språk enn engelsk selv om det var en del personer som bare kunne gjennomføre intervjuet på blant annet somali, polsk og russisk. Disse valgte vi å ikke gjennomføre intervju med, siden intervjuer i så tilfelle måtte ha oversatt spørsmålene på direkten. Det hadde vært lite heldig i forhold til at alle spørsmål skal leses opp så likt som mulig for respondentene for å unngå misforståelser.

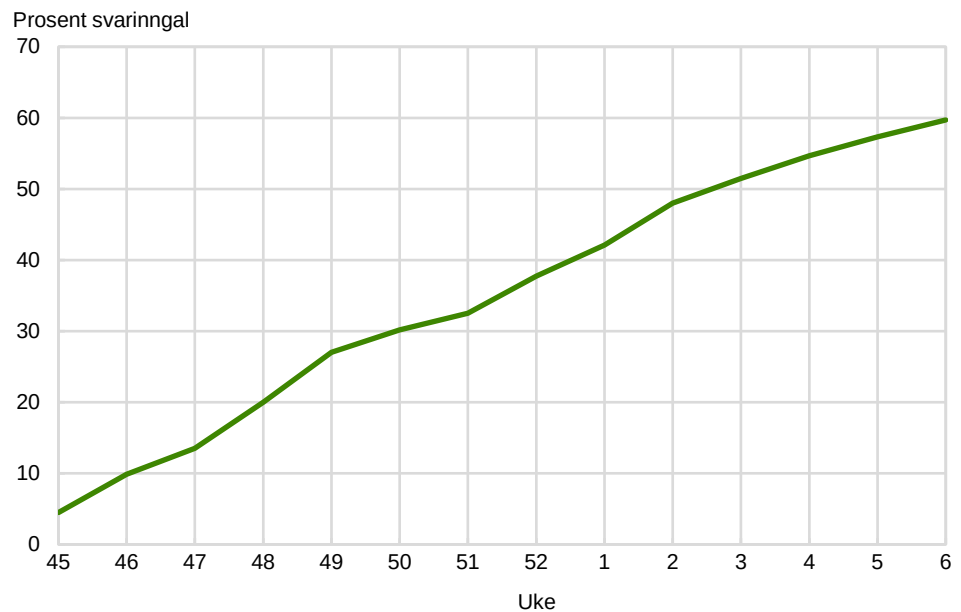
For å gjøre intervjuet kortere, ble det gjort koblinger mot offentlige registre. I forkant av intervjuet ble det koblet på opplysninger om husholdningen, landbakgrunn, innvandrerkategori og sivilstand fra befolkningsregisteret og om utdanning fra utdanningsregisteret. I etterkant ble det koblet på opplysninger om opplysninger om arbeid, inntekt, formue, trygder og stønader.

¹ Kontakt- og reservasjonsregisteret til DIFI

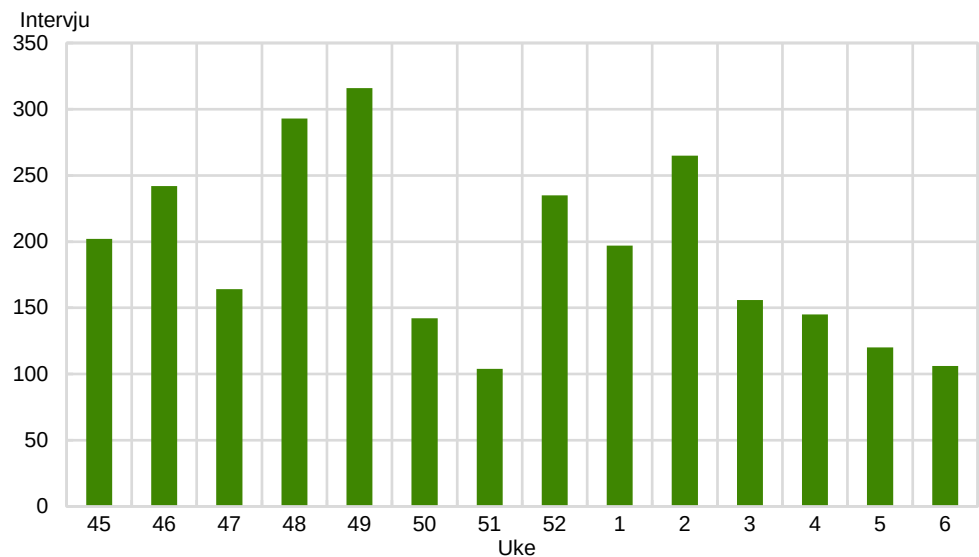
3.2. Feltperiode og feltarbeid

Datafangsten ble gjennomført i perioden 7. november til 11. januar. Figur 1 viser utviklingen i svarprosent gjennom feltperioden. Figur 2 viser antall innsamlede intervju per uke i feltperioden. Figurene viser at svarinngangen var relativt jevn over hele perioden. Det var en liten nedgang i uke 50 og 51 som skyldtes at man hadde færre noen intervjutimer til rådighet disse ukene i kombinasjon med at det i juletiden kan være vanskeligere å få tak i folk. I januar tok svarinngangen seg opp igjen, og fortsatte jevnt, men med en gradvis nedgang i antall svar mot slutten av datafangstperioden. Totalt varte feltperioden 14 uker.

Figur 1 Svarprosent for hver uke i felt

Figur 2 Intervju per uke

4. Datakvalitet

I en utvalgsundersøkelse bestemmes kvaliteten på dataene som samles inn av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen forhold som kan ha betydning for kvaliteten.

4.1. Utvalgsskjevhet

Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte enn de som ble forsøkt intervjuet. Slik skjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen hvor tilfeldigheter kan føre til at forekomsten av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians). Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen, og en kan forvente at de personene som trekkes ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut.

Det kan også oppstå skjevheter i forbindelse med avganger. Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen herunder døde, personer som har utvandret til utlandet og personer bosatt på institusjon. I denne undersøkelsen var det 39 avganger av det totale utvalget på 4500. Det utgjør 0,9 % av utvalget. Siden andelen avganger er såpass lav i forhold til størrelsen på utvalget, anser vi at det ikke har ført til skjevheter i bruttoutvalget. En viktig årsak til at det er få avganger, er at utvalget ble trukket rett før datafangstperioden. De fleste av avgangene er personer som er bosatt i utlandet i mer enn seks måneder.

Antallet personer vi står igjen med etter at vi har fjernet avgangene kalles bruttoutvalget. Dette er de personene vi faktisk forsøker å intervju. Antallet personer vi oppnådde intervju med kalles nettoutvalget. Differansen mellom brutto- og nettoutvalget kalles frafall. Frafall kan introdusere skjevheter i en utvalgsundersøkelse når fordelingen mellom brutto- og nettoutvalget for et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte, enn blant de som ble forsøkt intervjuet. Det innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til avvikene mellom netto- og bruttoutvalget enn til andre former for utvalgsskjevhet. Dette skyldes at de personene som deltar kan skille seg systematisk fra de som ikke deltar. Hvis temaene en studerer (utfallsvariabel) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, for eksempel kjønn, alder og utdanningsnivå, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å redusere effekten av skjevhetene. Da vil all skjevhet med hensyn til de variablene man vekter etter bli rettet opp. Samtidig kan man aldri forsikre seg om at nettoutvalget er skjevt etter andre kjennemerker enn de vi har tilgang til. I realiteten er det ingen garanti at å vekte etter disse variablene vil rette opp all skjevhet introdusert ved frafall.

I denne undersøkelsen er utvalget stratifisert etter bestemte kjennetegn. Vi kommer til å framvise avvikene mellom netto og bruttoutvalget for hvert av strataene senere i notatet. Først ønsker vi å se på skjevhetene for kjernevariablene. Tabell 3 viser eventuelle skjevheter for variablene utdanning, status (alene med barn eller samboer/gift), landbakgrunn og landsdel for hele utvalget på totalt 4500 personer. Det foreligger utvalgsskjevhet for et bestemt kjennetegn dersom det er betydelige avvik mellom netto- og bruttoutvalget (mer enn ± 1 prosentpoeng). Vi har inkludert landsdel som en geografisk dimensjon selv om denne ikke er en del av variablene som ble benyttet til å trekke utvalget. Alder og kjønn er ikke interessante for denne undersøkelsen. Årsaken til dette er at intervjuobjektene i all hovedsak er mor, og at

en stor del av intervjuobjektene er innenfor samme aldersgruppe siden de har barn mellom 0 og 5 år.

Tabell 3: Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg og differansen mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på utdanning, status, landbakgrunn og landsdel. Hele utvalget. Prosent.

	Brutto- utvalg	Netto- utvalg	Frafall	Netto - Brutto
Totalt	100	100	100	
Utdanning				
Grunnskole	22,7	10,5	41,2	-12,2
Videregående	30,7	38,9	18,2	8,2
Universitet/Høgskole	39,4	50,4	22,6	11
Uoppgitt utdanning	7,2	0,1	17,9	-7,1
Status				
Alene med barn	33,1	32,4	34,2	-0,7
Ikke alene med barn	66,9	67,6	65,8	0,7
Landbakgrunn				
Norge	66,0	69,0	61,3	3
EU/EØS, USA, Canada, Australia, New Zealand	10,2	9,3	11,6	-0,9
Afrika, Asia, Sør og Mellom Amerika, Oseania (unntatt Australia og New Zealand) og Europa (unntatt EU/EØS)	23,6	21,4	27,0	-2,2
Ukjent	0,2	0,3	0,1	0,1
Landsdel				
Oslo og Akershus	25,5	27,8	21,9	2,4
Hedmark og Oppland	5,6	5,6	5,6	0,0
Østlandet ellers	18,9	17,6	20,8	-1,3
Agder og Rogaland	15,1	14,7	15,7	-0,4
Vestlandet	17,7	17,6	17,8	-0,1
Trøndelag	8,8	8,6	9,1	-0,2
Nord-Norge	8,5	8,0	9,2	-0,5

Tabell3 viser at avvikene for kjennetegnet status er små og vil i de fleste sammenhenger ikke ha betydning for analysene.

For enkelte av kjennetegnene finner vi avvik som kan ha betydning. Avvikene for kjennetegnet landsdel er generelt sett relativt små, men Oslo og Akershus er overrepresentert i forhold til de andre landsdelene. Personer med høy utdanning er sterkt overrepresentert i nettoutvalget i forhold til bruttoutvalget. Til sammenlikning er de med lav eller uoppgitt utdanning sterkt underrepresentert.

Personer med landbakgrunn fra Norge er betydelig overrepresentert i nettoutvalget, mens personer fra Afrika, Asia, Sør og Mellom Amerika Oseania for øvrig og Europa for øvrig er underrepresentert. Avvikene er imidlertid ikke så store at det trenger å ha betydning.

Det er også hensiktsmessig å studere skjevheter mellom netto- og bruttoutvalget for de ulike strataene. Disse skjevhetene er vist i tabell 4.

Tabell 4: Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg og differansen mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på 6 strata utvalget ble trukket etter. Prosent

Strata	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto - Brutto
Totalt	100	100	100	
Alene med barn				
Grunnskoleutdanning eller lavere	9,7	5,5	16,2	-4,2
Videregående/ universitetsutdanning	20,7	26,9	11,3	6,2
Uoppgitt utdanning	2,7	0,1	6,8	-2,6
Gift/samboer med barn				
Grunnskoleutdanning eller lavere	13,0	5,1	25,0	-7,9
Videregående/ universitetsutdanning	49,4	62,5	29,5	13,1
Uoppgitt utdanning	4,5	0,1	11,2	-4,4

Tabell 4 viser at alle strataene er betydelig over-/underrepresenterte. Noe av forklaringen på dette er at vi mangler opplysninger om utdanning for en del av personene i utvalget. Dette er personer som det ikke finnes registeropplysninger om utdanning for, og som har ikke har latt seg intervju og vi derfor heller ikke har fått informasjon om utdanning fra intervju. Det er personer som har høyere utdannelse, og som er gift/samboende med barn som er mest overrepresentert i nettoutvalget. Differansen mellom netto- og bruttoutvalget er hele 13,7 prosentpoeng. Stratumet bestående av personer med lav utdanning som er gift/samboende barn, er på den andre siden mest underrepresentert i nettoutvalget.

4.2. Analyse av frafallet

Vi vil aldri kunne få svar fra alle som er trukket ut til en undersøkelse. Det vil alltid være personer som av ulike årsaker ikke kan eller vil delta. I SSB deles frafall inn etter årsak i tre kategorier: 1) Personer som ikke ønsker å delta, 2) Personer som er forhindret på grunn av språk eller sykdom, 3) Personer som SSB ikke kommer i kontakt med i løpet av undersøkelsesperioden («ikke truffet»).

Tabell 5 gir en oversikt over de viktigste årsakene til frafall etter kjennetegnene utdanning, status, landbakgrunn og landsdel. Også her ser vi først på utvalget samlet, for deretter å studere frafallsårsaker for de ulike strataene.

Tabellen viser at den klart største årsaken til frafall i undersøkelsen er at vi ikke har klart å komme i kontakt med respondentene. Den nest viktigste årsaken er at personer i utvalget ikke ønsket å delta. Sammenliknet med andre undersøkelser er andelen som ikke ønsket å delta relativt lav. En årsak til dette kan være at temaet for undersøkelsen er meget relevant for utvalget som jo er småbarnsfamilier. Dermed er muligens interessen for å delta og si sin mening større enn i andre undersøkelser med mer allmenne temaer eller der hvor det er rene tverrsnittsutvalg av befolkningen.

Hvis man ser på utdanning er svarprosenten lavest blant personer med lav eller uoppgitt utdannelse. Her er også andelen vi ikke kom i kontakt med merkbart høyere enn for de med høy utdannelse. En av årsakene til dette er måten utvalget ble trukket på. Blant personer med lav eller uoppgitt utdannelse finner vi flere innvandrere. Blant innvandrerbefolkningen er ofte kontaktopplysninger mindre oppdaterte, slik at vi ikke har korrekte opplysninger. Det at vi har mindre oppdaterte opplysninger på utdannelse utført i utlandet medfører også at innvandrerbefolkningen er sterkt overrepresentert i kategorien uoppgitt utdannelse.

Tabell 5: Svarprosent og frafallsårsaker etter utdanning, status, landbakgrunn og landsdel. Hele bruttoutvalget samlet. Prosent.

	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke truffet	Forhindret	Annet frafall	Antall
Totalt	60,3	10,9	18,8	10,0	0,1	4 461
Utdanning						
Grunnskole	27,9	20,4	37,1	14,5	0,1	1 014
Videregående	76,4	8,7	12,5	2,4	0,0	1 368
Universitet/Høyskole	77,2	7,3	12,7	2,8	0,0	1 757
Uoppgitt utdanning	1,2	9,6	21,7	67,4	0,0	322
Status						
Alene med barn	58,9	11,0	20,2	9,9	0,0	1 478
Ikke alene med barn	60,9	10,8	18,2	10,1	0,0	2 983
Landbakgrunn						
Norge	63,1	13,5	21,5	2,0	0,0	2 943
EU/EØS, USA, Canada, Australia, New Zealand	54,9	8,3	18,2	18,6	0,0	457
Afrika, Asia, Sør og Mellom Amerika, Oseania (unntatt Australia og New Zealand) og Europa (unntatt EU/EØS)	54,6	4,9	11,8	28,6	0,1	1 052
Ukjent	77,8	0,0	11,1	11,1	0,0	9
Landsdel						
Oslo og Akershus	65,8	9,0	12,6	12,6	0,0	1 136
Hedmark og Oppland	60,2	11,7	22,1	6,0	0,0	249
Østlandet ellers	56,2	11,1	21,8	10,8	0,1	841
Agder og Rogaland	58,7	13,2	17,6	10,5	0,0	675
Vestlandet	60,0	10,7	20,8	8,5	0,0	788
Trøndelag	59,0	13,2	21,6	6,1	0,0	393
Nord-Norge	57,0	9,8	24,0	9,2	0,0	379

Blant personer med uoppgitt utdanning er andelen som er forhindret fra deltagelse også høy. Dette skyldes også at det i denne kategorien er mange innvandrere og majoriteten av disse er forhindret fra å delta på grunn av språkproblemer. Spørreskjemaet var oversatt slik at vi kunne gjennomføre intervjuer på engelsk, men mange i utvalget kunne heller ikke snakke og forstå engelsk.

Når det gjelder landbakgrunn ser man at det er personer fra Norge det er vanskeligst å komme i kontakt med og som nekter oftest. Personer med bakgrunn fra andre land er imidlertid oftere forhindret fra å delta, da oftest på grunn av språkproblemer.

I analysen over finner vi noen forskjeller i svarprosent og frafallsårsaker for de ulike sosiale gruppene. For å analysere dette mer grundig har vi som vist i tabell 6 også sett på svarprosent og frafallsårsaker for hvert av de ulike strataene.

Tabell 6: Svarprosent og frafallsårsaker etter strata. Prosent

	Intervju	Ønsker ikke å delta	Ikke kontakt	Forhindret	Annet frafall	Antall
Totalt	60,3	10,9	18,8	10,0	0,1	4 461
Alene med barn						
Grunnskoleutdanning eller lavere	33,9	18,7	36,6	10,8	0,0	434
Videregående/ universitetsutdanning	78,3	7,7	11,6	2,4	0,0	922
Uoppgitt utdanning	1,6	9,0	26,2	63,1	0,0	122
Totalt	58,9	11,0	20,2	9,9	0,0	1 478
Gift/samboer med barn						
Grunnskoleutdanning eller lavere	23,5	21,7	37,4	17,2	0,2	580
Videregående/ universitetsutdanning	76,2	8,0	13,0	2,7	0,0	2 203
Uoppgitt utdanning	1,0	10,0	19,0	70,0	0,0	200
Totalt	60,9	10,8	18,2	10,1	0,0	2 983

Tabell 6 viser at svarprosenten varierer mellom de ulike strataene. Den høyeste svarprosenten finner vi som tidligere nevnt blant personer med høyere utdanning. Dette gjelder både for de som er alene med barn og gift/samboende med barn.

Den klart største frafallsårsaken totalt sett er «ikke kontakt», men dersom man ser nærmere på de seks ulike strataene er det ulikheter i fordelingen av frafallet. Blant personer med oppgitt utdanning er «ikke kontakt» den største frafallskategorien, mens for personer med uoppgitt utdanning er «forhindret» den største frafallskategorien. Det gjelder både blant de som er alene med barn og blant de som er gift/samboende. Som nevnt er noe av årsaken til en så høy andel «forhindret» i strataene med lav/uoppgitt utdanning at det her inngår mange personer med utenlandsk bakgrunn som har språkproblemer.

Dersom man sammenligner strataene for de som er alene med strataene for de som er gift/samboende, ser man at det gjennomgående er de med lav utdanning som i størst grad ikke ønsker å delta. Det er også langt flere med lav/uoppgitt utdanning som er gift/samboende som oppgir at de er forhindret fra å delta enn personer med lav/uoppgitt utdanning som er alene.

5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser

Utvalget til barnetilsynsundersøkelsen er trukket tilfeldig fra folkeregisteret. Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten bare i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført målingen i hele populasjonen, men samtidig får vi en viss usikkerhet i anslagene. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. Denne usikkerheten kan vi beregne når vi kjenner sannsynligheten for at hver enkelt enhet i populasjonen skal bli trukket til utvalget.

Metoden som brukes til å beregne et anslag (estimatet), kalles en estimator. Det er to aspekter ved en estimator som er viktige. For det første bør estimatoren gi omtrent korrekt verdi ved gjentatte forsøk. Det vil si at den «treffer målet» i den forstand at ved gjentatt trekking av utvalg, vil gjennomsnittsverdien av estimatene være sentret rundt den sanne populasjonsverdien; estimatoren er *forventningsrett*. I tillegg trenger vi et mål på hvor stor variasjon rundt populasjonverdien estimatene har ved gjentatt trekking av utvalg. Det er denne variasjonen som er den statistiske usikkerheten til estimatet, og det vanlige målet er *standardfeilen*, *SE* (fra det engelske begrepet «standard error»), til estimatet. *SE* er definert som det estimerte standardavviket til estimatoren. *SE* forteller dermed hvor mye et anslag i gjennomsnitt vil avvike fra den sanne verdien.

Som en illustrasjon: La oss si vi ønsker å estimere prosentandelen kvinner, P_0 , i en befolkning (populasjon) med størrelse N . Anta utvalget av størrelse n er trukket tilfeldig, det vil si at alle enheter har samme sannsynlighet n/N for å bli med i utvalget. La P være prosentandelen kvinner i utvalget. Da er P en forventningsrett estimator for P_0 og standardfeilen er gitt ved:

$$SE(P) = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}.$$

Estimeringsfeilen vi begår er forskjellen mellom P og P_0 . Denne er selvfølgelig ukjent, men vi kan gi et anslag, *feilmarginen*, på hvor stor den med en gitt sannsynlighet kan være. Feilmarginen er definert som $2 \cdot SE$. Intervallet

$$(P - 2 \cdot SE, P + 2 \cdot SE)$$

er et 95 prosent konfidensintervall. Det betyr at sannsynligheten for at intervallet dekker den sanne verdien P_0 er 0,95 (95 prosent). Eller sagt på en annen måte, ved gjentatte utvalg så vil 95 prosent av intervallene dekke den sanne verdien P_0 . Vi sier da at det er 95 prosent *sikkerhet* for at det *beregnete* intervallet dekker den sanne verdien. For utledning av disse formlene og tilsvarende resultater for andre typer variable og for mer kompliserte utvalgsplaner som stratifiserte utvalg og flertrinnsutvalg viser vi til Bjørnstad (2000).

I faktaboksen oppsummeres begrepsdefinisjoner og formler for estimering av prosenttall i en populasjon.

Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg

N	antall enheter i populasjonen
n	antall enheter i utvalget, trukket enkelt tilfeldig
P_0	prosentandel i populasjonen med kjennetegn a
x	antall enheter i utvalget med kjennetegn a
P	prosentandel i utvalget med kjennetegn a , $P = 100 \cdot (x/n)$
$100 - P$	prosentandel i utvalget som ikke har kjennetegn a

$$\text{Utvalgsvarians } \text{Var}(P) = \frac{P_0(100 - P_0)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)$$

95 prosent konfidensintervall for P_0 : $P \pm 2 \cdot SE$

$$\text{Standardfeil: } SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$$

$$\text{Feilmargin} = 2 \cdot SE$$

I de fleste utvalgsundersøkelsene i SSB utgjør utvalget en svært liten del av populasjonen. Undersøkelsene tar sikte på å dekke store populasjoner, som for eksempel den norske befolkningen i sin helhet, alle arbeidstagere, alle norske bedrifter osv. Utvalgene som skal dekke disse populasjonene er små i forhold til populasjonsstørrelsene. Det betyr at utvalgsandelen n/N er neglisjerbar i formelen for SE , og vi kan benytte formelen

$$SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n}}$$

Vi legger merke til at konfidensintervallets størrelse er avhengig av størrelsen på utvalget, men ikke av populasjonen. Standardfeilen blir mindre dess flere som er med i utvalget, og sammenhengen mellom størrelsen på standardfeilen og n er ikke lineær. For å få standardfeilen halvert, med samme verdi av P , så må utvalgsstørrelsen firedobles.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. I stedet for å foreta beregninger for hvert enkelt resultat, kan tabell 7 benyttes. Den viser standardfeil for observerte prosentandeler etter utvalgets størrelse, trukket enkelt tilfeldig. Vi ser at standardfeilen er størst når utvalgsresultatet er 50 prosent, og avtar symmetrisk etter hvert som prosentandelen nærmer seg 0 og 100.

Tabell 7: Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,4	9,7	10,0	10,2
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,4	4,6	4,8	4,9	5,0
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,6	2,8	2,8	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
3000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9
4000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
4500	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
5000	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
7000	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
9000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
11000	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
13000	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Et utvalgsresultat på 40 prosent fra enkelt tilfeldig utvalg med 4500 enheter har en standardfeil på 0,7 prosentpoeng. Dvs. at feilmarginen er 1,4 prosentpoeng og 95 prosent konfidensintervall er (38,6 - 41,4) prosent. Vi kan anslå med 95 prosent sikkerhet at andelen i populasjonen ligger mellom 38,6 og 41,4 prosent.

Eksempel på bruk av formel og tabell

Vi ønsker å anslå andelen av barna som går i barnehage. Vi fikk svar fra 2 688 respondenter, og det ble i alt spurt om tilsynsordninger for 3 670 barn (n) fra den norske befolkningen i alderen 0 til 5 år. I 2016 var det omtrent 360 000 personer i alderen 0-5 år (N), som da utgjør populasjonen. Det ble svart at 3 324 (x) barn går i barnehage, mens de resterende 346 har andre tilsynsordninger. Andelen barn som går i barnehage er da $x/n = 3\,324 / 3\,670 = 0,905$ eller 90,5 prosent. Siden $n/N = 0,010194$ så kan vi bruke den forenklede formelen for SE og får konfidensintervallet

$$90,5 \pm 2 \sqrt{\frac{90,5(100 - 90,5)}{3670}} = 90,5 \pm 2 (0,50) = 90,5 \pm 1.$$

Estimatet for andelen barn som går i barnehage er altså 90,5 prosent. Feilmarginen for estimatet er 1 prosent, mens konfidensintervallet med 95 prosent sikkerhet forteller at andelen ligger mellom 89,5 og 91,5 prosent.

Vi kan også bruke tabell 7. Vi går inn på raden 4 000 og kolonnen 10/90; som er kolonnen som ligger nærmest resultatet. I tabell 7 leser vi at standardfeilen er 0,5. Et 95 prosent konfidensintervall blir da $90,5 \pm 2 (0,5) = 90,5 \pm 1,0$, som er det samme som over.

6. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidingen.

Datainnsamlingen i barnetilsynsundersøkelsen foregikk ved hjelp av PC. Det foregår på den måten at intervjuerne leser opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerer svarene direkte. En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle hopp i spørreskjemaet programmeres på forhånd, og vi kan dermed redusere faren for at intervjuerne stiller feil spørsmål til feil personer. Samtidig ligger det farer i det at hoppene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse. En enkelt

programmeringsfeil kan også føre til at et eller flere spørsmål ikke måler det som var intendert. I barnetilsynsundersøkelsen 2016 ble det ikke oppdaget noen programmeringsfeil underveis.

En annen fordel med PC-assistert intervjuing, er mulighetene for å tilpasse ordlyden i spørsmålene avhengig av intervjupersonenes situasjon eller svar på tidligere spørsmål. Typisk bruk av slike tilpasninger er at det riktige ordet blir stående i spørsmålsformuleringene i stedet for at spørsmålene inneholder skråstreker eller omskrivninger (han/hun, du/dere, ektefelle/samboer, du/noen i husholdningen, navn på barnet det intervjues om istedenfor 'barn 1', 'barn 2' osv.). Dette gir intervjusituasjonen et mer personlig preg. I barnetilsynsundersøkelsen var det en fordel at navnet til det aktuelle barnet det skulle spørres om, automatisk ble satt inn i spørsmålsformuleringen. F.eks. «hva slags type tilsyn eller barnepass har MARIA på dagtid?» Dette minsket sannsynligheten for forvirring rundt hvilket barn man skulle svare for samtidig som det ga et personlig preg.

PC-assistert intervjuing gir mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. For hvert spørsmål er det lagt inn grenser for gyldige verdier. I tillegg er det bygget inn et omfattende feilmeldingssystem dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar. Slike svarkontroller er lagt inn på to nivå. En del feilmeldinger er absolutte, og kan ikke overstyres. Dette kan brukes f.eks. ved beløps- eller aldersgrenser. Andre ganger legges det inn advarsler som intervjuerne kan velge å se bort fra. I barnetilsynsundersøkelsen vil det for eksempel komme opp en advarsel dersom man taster inn slik at aldersforskjellen mellom foreldre og barn blir for lav, eller at man er gift med en person under 18 år. Advarselen kan man velge å undertrykke dersom dette faktisk stemmer.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid. Det kan også skyldes at spørsmål blir misforstått. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. For eksempel kan spørsmål om utgifter til barnepass, kostpenger o.l. være vanskelig å svare på fordi ikke alle husker hvor mye de betaler eller har full oversikt over hva som er inkludert i disse utgiftene. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. For eksempel kan spørsmål om økonomi være sensitivt for enkelte. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). De har ikke blitt oppdaget slike feil i denne undersøkelsen.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

7. Vekter

For å beregne resultatene fra denne undersøkelsen må dataene i de fleste tilfeller vektet. Det er to forhold som det er aktuelt å vekte for. For det første er utvalget trukket disproporsjonalt. Små grupper er overrepresentert mens de store er underrepresentert. For eksempel er enslige personer med lav utdanning overrepresentert, mens gifte eller samboende personer med høy utdanning er underrepresentert. Designvekten retter opp for dette forholdet.

For det andre bør det tas hensyn til frafall. Frafall kan føre til skjevheter i nettoutvalget. Som det går fram av kapittel 4 er det en sammenheng mellom hvem som svarer og hvilket stratum de tilhører. For eksempel svarer personer med bakgrunn fra Norge, med høy utdannelse oftere enn personer med lav utdannelse med bakgrunn fra andre land enn Norge. For å korrigere for eventuelle skjevheter som ble introdusert datainnsamlingen er det utarbeidet en frafallsvekt.

7.1. Disproporsjonalt utvalgsdesign

Designvektene er beregnet som forholdet mellom antall personer i populasjonen i et vist stratum og den totale populasjonsstørrelsen d , multiplisert med den totale størrelsen på utvalget. Produktet er til sist delt på antall personer i utvalget for det bestemte stratomet.

Designvektens formel er en modifisering av denne. **Designvekten** d_i for et element i , i stratum h blir:

$$d_i = ((N_h / N) * n) / n_h$$

der

N_h = antall element i populasjon for en viss undergruppe/strata (utdanning, landbakgrunn etc.)

N = totalt antall element i populasjonen som vi trekker fra, uansett strata tilhørighet

n_h = antall element i utvalget for en viss undergruppe

n = totalt antall element som trekkes ut uansett gruppe eller strata tilhørighet

Designvektens størrelse for en undergruppe er avhengig av hvor mange husholdninger det finnes i den bestemte undergruppen i populasjonen, hvor stort utvalg vi trekker totalt sett, og hvor mange i utvalget som skal trekkes fra den bestemte undergruppen.

7.2. Skjevhet som følge av frafall

Frafallsvektene er beregnet som forholdet mellom størrelsen på bruttoutvalg i et visst strata og den totale bruttoutvalgsstørrelsen, dividert med forholdet mellom nettoutvalgsstørrelsen for et visst strata og den totale nettoutvalgsstørrelsen.

Formel for **frafallsvekt**, prinsipp om etterstratifisering². Vekten w_i for et element i , i stratum h blir:

$$w_i = \frac{N_h / N}{n_h / n}$$

² Formel (2.2.2) side 277 kapitel 18 Weighting techniques, skrevet av Bethlehem J. G., fra boken "Survey nonresponse" (2002) redigert av Groves, R. M. et al, Wiley Interscience.

Gjennom å bruke frafallsvektene kan vi korrigere for skjevheter mellom bruttoutvalgsstørrelse og nettoutvalgsstørrelse for de ulike undergruppene eller strataene.

7.3. Framstilling av vekter

I tabellene under framstilles populasjonen, utvalget, designvekten og totalvekten for alle strataene i utvalget. Designvekten skal benyttes dersom man ønsker å justere for at utvalget er trukket disproporsjonalt. Totalvekten er designvekt justert for frafall og avgang. Denne benyttes dersom man ønsker å justere både for at utvalget er trukket disproporsjonalt og for frafallet i undersøkelsen. I de fleste tilfeller er det denne vekten man ønsker å benytte.

Tabell 8 viser vekter for utvalget dersom man ønsker å benytte husholdningen som analyseenhet, dvs. benytte innsamlede data om alle barna i husholdningen til å beregne statistikk. Tabell 9 viser vektene dersom man ønsker å benytte kun ett barn som analyseenhet, uavhengig om det er barnet som er trukket ut eller et av de andre barna i husholdningen. Vi gjentar at alle registerkoblinger er gjort mot mor, eventuelt far (dersom foreldre bor separert og far har hovedomsorgen), til det trukkede barnet. Det vil si at barna i utvalget er plassert inn i de ulike strata etter kjennetegn fra mor/far.

Tabell 8: Vekter for utvalget

	Antall familier med barn 0-5 år i populasjonen	Antall familier med barn 0-5 år i utvalget	Summen av design- vekter	Summen av endelige vekter	Summen av skalerte endelige vekter
Alene med barn					
1. Grunnskoleutdanning eller lavere	10 794	700	10 780	10 665	119
2. Videregående/ universitetsutdanning og enslig	16 358	600	16 374	16 222	182
3. Uoppgitt utdanning	2 084	200	2 084	1 993	22
Gift/samboer med barn					
4. Grunnskoleutdanning eller lavere	29 140	1000	29 095	28 883	323
5. Videregående/ universitetsutdanning	168 372	1700	168 342	167 967	1880
6. Uoppgitt utdanning	14 876	300	14 716	14 441	162
Total	241 624	4500	241 392	240 172	2688

Tabell 9: Vekter for utvalget – barn

	Antall barn 0-5 år i populasjonen	Antall barn 0-5 år i utvalget ¹	Summen av design- vekter ¹	Summen av endelige vekter ²	Summen av skalerte endelige vekter ²
Alene med barn					
1. Grunnskoleutdanning eller lavere	12 374	889	12 374	12 224	137
2. Videregående/ universitetsutdanning og enslig	18 216	726	18 216	17 948	201
3. Uoppgitt utdanning	2 485	272	2 485	2 309	26
Gift/samboer med barn					
4. Grunnskoleutdanning eller lavere	36 312	1 421	36 312	35 813	401
5. Videregående/ universitetsutdanning	212 664	2 439	212 664	211 896	2 372
6. Uoppgitt utdanning	18 344	428	18 344	17 899	200
Total	300 395	6 175	300 395	29 8089	3 336

¹ Tallene er estimert ved å bruke antall barn i populasjonen som var tilgjengelig ved trekkingen.

² Tallene er estimert ved å bruke antall barn i populasjonen som var tilgjengelig ved trekkingen. De kan være forskjellige fra de som er beregnet basert på antall barn på det aktuelle intervjuet.

Vedlegg A: Informasjons e-post

Barnepass «IO_NR»

Vi vil intervju deg om barnehage og andre barnepassordninger

Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger informasjon fra deg for å kunne lage den offisielle statistikken om barnehage og andre barnepassordninger. Offentlige virksomheter, politikere, forskere og medier bruker statistikken for å forstå samfunnet vårt og planlegge for framtiden.

Vi kommer snart til å ringe deg

Vi ringer deg snart for å stille noen spørsmål om hvilke barnepassordninger dere bruker på dagtid for deres barn, hvor mye dere betaler for dette, og hvor fornøyd dere er med ordningen dere bruker.

Hvis du vil avtale tidspunkt for intervju, eller har spørsmål til undersøkelsen kan du kontakte oss på tlf. 62 88 56 08 eller e-post barnetilsyn@ssb.no.

Vi trenger akkurat dine svar for å lage god statistikk

Uansett om dere har barn i barnehage, bruker dagmamma, har barna hjemme eller benytter andre ordninger trenger vi svarene dine. Det er frivillig å delta i undersøkelsen, men vi får mindre sikker informasjon hvis vi ikke får svar fra alle som er trukket ut.

Du blir kontaktet fordi du har barn i alderen 1-5 år. Til undersøkelsen er det trukket et utvalg på 4 500 småbarnsfamilier fra folkeregisteret. Det er trukket litt flere familier hvor kun mor er forsørger, og det er trukket noen flere foreldre med lavere utdanning.

Opplysningene dine er sikre hos oss

Vi har taushetsplikt og behandler all informasjon om deg konfidensielt. Du kan når som helst trekke deg og kreve at svarene blir slettet.

For å gjøre intervjuet kortere, henter vi inn opplysninger om deg og din husstand fra registre SSB har tilgang til. I tillegg til Folkeregisteret, vil vi hente inn opplysninger om utdanning som SSB årlig henter inn fra skoler, fylker og lånekassen, opplysninger om arbeid, inntekt, formue, trygde og stønader hentet fra skatteetaten og NAV, og opplysninger om innvandrerbakgrunn fra Folkeregisteret. Innen ett år etter siste intervju vil vi alle opplysningene bli anonymisert.

På <http://www.ssb.no/barnepass-svar> kan du lese mer om undersøkelsen og statistikken du er med på å lage.

Med hilsen

Christine Meyer
administrerende direktør

E-post: barnetilsyn@ssb.no
Telefon: 62 88 56 08 (kl. 9.00 - 21.00)

We want to interview you about kindergarten and other child care arrangements

Statistics Norway (SSB) needs information from you in order to make the official statistic about kindergarten and other child care arrangements. Public organizations, politicians, researchers and media use the statistic to understand our society and plan the future.

We will call you soon

We will call you soon to ask some questions about which child care arrangements you use for your children during the day, how much you pay for this and how satisfied you are with the arrangement.

If you want to schedule an interview, or have questions about the survey, you can contact us on tlf. 62 88 56 08 or e-mail barnetilsyn@ssb.no.

We need your answers to make high-quality statistic

Regardless if you have children in kindergarten, use a child-minder, keep the children at home or use other arrangements, we need your answers. It is voluntary to participate in the survey, but the information we obtain is less sure if we do not get answers from everyone that has been drawn.

You information is safe with us

We are under professional secrecy, and treat all information on you confidentially. You can withdraw from the study at any time and demand that your answers should be deleted.

You are contacted because you have children aged 1-5. In this survey it has been drawn a sample of 4 500 families from the population register. It has been sampled slightly more families where the mother is a single provider, and it has been sampled slightly more parents with low education.

To make the interview shorter, we will get information about you and your household from registers that SSB has access to. In addition to the population register, we will get information about education from schools, counties and the Norwegian State Educational Loan Fund, information about work, income, fortune, insurance and benefits from the Norwegian tax administration and Norwegian Labour and Welfare Administration (NAV), and information about immigrant background from the population register. Within a year after the last interview all information about you will be anonymized.

At <http://www.ssb.no/barnepass-svar> you can read more about the survey and the statistic you are contributing to.

Best regards

Christine Meyer
administrerende direktor

E-mail: barnetilsyn@ssb.no
Telephone: 62 88 56 08 (kl. 9.00 - 21.00)

Vedlegg B: Skjema

Barnetilsynsundersøkelsen 2016

Samtykke og administrative opplysninger:

Innled

INNLEDNINGSSPØRSMÅLET.

Registrer om du skal starte intervjuet eller registrere en overføring, frafall eller avgang.

1. Start intervjuet
2. Overfør til annen intervjuer
3. Frafall
4. Avgang

Hvis Innled = 1

Samtykke1

Registrer om IO har lest informasjonsbrevet vi har sendt eller fått det referert og samtykker til å delta.

1. IO har mottatt brevet og samtykker i å delta.
2. IO har fått referert innholdet i brevet og samtykker i å delta
3. Ingen av delene

KommNavn

Ifølge våre registeropplysninger bor du i [regkomm] kommune. Bor du fortsatt der?

Trykk <ENTER> hvis IO fortsatt bor i angitt kommune.

Hvis ikke – skriv inn nytt kommunenavn.

Start1

Først kommer noen spørsmål for å registrere husholdningen

Nå starter husholdningskartleggingen. Tast <1> for å gå videre

Husholdningsspørsmål

Siv

Er du gift eller samboende?

- 1: JA, GIFT/REGISTRERT PARTNER --> til utdnivaa
- 2: JA, SAMBOENDE
- 3: NEI

SivStat

Hva er din sivilstatus?

- 1: UGIFT
- 2: ENKE
- 3: SKILT
- 4: SEPARERT
- 5: TIDLIGERE REGISTRERT PARTNER

Hvis utdnivå er uoppgitt

Utdnivaa

Hva er din høyeste fullførte utdanning?

- 1: Barne- og ungdomsskole (Grunnskole)
- 2: Videregående skole
- 3: Universitet eller høyskole, 1-4 år
- 4: Universitet eller høyskole, 5 år eller mer

*Nye

Vi vil gjerne ha en oversikt over de personene som tilhører husholdningen. Til husholdningen regner vi alle personer som er fast bosatt i boligen, og som har felles matbudsjett. Personer som er fast bosatt i boligen,

men som er borte fra hjemmet, f.eks. på grunn av arbeid skal regnes med. Har du/dere barn som bor hos dere mindre enn halvparten av tiden skal disse ikke regnes med.

Vi har registrert at følgende ^AntReg personer tilhører husholdningen
(**Liste over husholdsmedlemmene**)

Består husholdningen av disse personene nå, eller er det noen som skal legges til eller trekkes fra?

1. Husholdningen stemmer
2. Personer skal både legges til og trekkes fra
3. Person(er) skal legges til
4. Person(er) skal trekkes fra

AntUt

Hvilke personer er det som ikke tilhører husholdningen?

Hvis Nye = 2 eller 3 eller EnPers = nei

AntNye

Hvor mange personer utenom [deg/disse] tilhører husholdningen?

For hver person som ikke er hentet fra register

Oppgi navn, fødselsdato og kjønn

For alle unntatt IO (Slekt)

***Slekt**

Hvilket familieforhold har [hun/han] til [IOs navn]?. **Trykk <ENTER> om avmerket svaralternativet er riktig**

1. Ektefelle
2. Samboer
3. Sønn/datter
4. Stesønn/stedatter
5. Søsken/halvsøsken
6. Stesøsken
7. Foreldre
8. Steforeldre
9. Svigerforeldre
10. Svingersønn/-datter
11. Besteforeldre
12. Barnebarn
13. Annen slektning av IO
14. Annen ikke-slektning

Hvis alder > 15 år

***Siv**

Er [han/hun/du] gift eller samboende?

1. Ja, gift/registrert partner
2. Ja, samboende
3. Nei

Hvis Siv ≠ gift/registrert partner

***Sivstat**

Hva er [hans/hennes/din] sivile status?

1. Ugift
2. Gift/registrert partner
3. Enke(mann)/gjenlevende partner
4. Separert/separert partner
5. Skilt/skilt partner

Spm4

Har du eller din evt. ektefelle/samboer barn som bor hos deg/ dere mindre enn halvparten av tiden? Dette gjelder barn som ikke er registrert i husholdningen allerede.

HER REGISTRERES BARE BARN SOM IKKE ER MED I HUSHOLDNINGSOVERSIKTEN

1:JA ☐ følg opp med det nedenunder

2:NEI ☐ spm_BT27a

Hvis ja i spm4

Spm4_antbarn

Vi vil da gjerne vite hvor mange?

_____ antall

Barn og tilsynsordninger for barn

Type og omfang av barnetilsyn

Stilles om alle barna i husholdet 1 - 5**spm27a**

I denne undersøkelsen ønsker vi å kartlegge tilsynsordninger for barn 1-5 år i familien. Vi starter med NAVN.

Hva slags type tilsyn eller barnepass har NAVN på dagtid? Dersom du/dere har flere ordninger for NAVN, ber vi deg svare den som du/dere bruker mest.

1 BARNEHAGE ☐ BT27_1

2 FAMILIEBARNEHAGE ☐ BT27_1

3 SLEKTNING ☐ BT27_3

4 DAGMAMMA ☐ BT27_3

5 PRAKTIKANT/ AU PAIR ☐ BT27_3

6 BARNEPARK / LEKEPARK ☐ BT27_3

7 MOR, FAR ELLER ANNEN PERSON I HUSHOLDET-->SpmBT27

8 ANNEEn ☐ BT27_3

Hvis spm27a = 7,8

spm BT27

Hvem passer hovedsakelig NAVN på dagtid?

1 MOR --> gå til BT27_3

2 FAR --> gå til BT27_3

3 ANNEN PERSON I HUSHOLDET --> gå til BT27_3

Hvis spm27a = 1 eller 2

BT27_1

Er dette en privat eller kommunal barnehage?

1 PRIVAT BARNEHAGE

2 KOMMUNAL BARNEHAGE

BT27_2

Hvor gammel var NAVN da han/hun begynte i barnehagen? Oppgi alder i år og måneder

_____ år og _____ mnd.

Stilles om alle barna i husholdet 1 - 5

Hvis spm27a = 1 eller 2

Nytt spørsmål 1

Har NAVN heltidsplass i barnehagen? Det vil si avtalt oppholdstid på 41 timer eller mer hver uke.

Ja -> spm 28_1y

Nei

Hvis Nytt spørsmål 1 = Nei

Nytt spørsmål 2

Har NAVN lang deltids plass i barnehagen. Det vil si avtalt oppholdstid på 25-40 timer i uken

Ja -> spm28_1y

Nei

Hvis Nytt spørsmål 2 = Nei

Nytt spørsmål 3

Har NAVN kort deltids plass i barnehagen? Det vil si avtalt oppholdstid inntil 24 timer i uken.

Ja

Nei

Hvis spm27a = 1 eller 2

BT28_1y

Når kommer vanligvis NAVN til barnehagen?

Kl. _____

BT28_1z

Når hentes vanligvis NAVN i barnehagen?

Kl. _____

BT28_nytt

Er det noen dager i uken NAVN ikke er i barnehagen?

Ja

Nei

Hvis BT28_nytt = ja

BT28_nytt_1

Hvor mange dager i uken har vanligvis NAVN fri?

1-2 dager

3-4 dager

Varierer fra uke til uke

Hvis spm27a = 1 eller 2

Nytt spørsmål 3

Hva er barnehagens normale åpningstid?

Fra kl _____ til kl _____

Fokusgrpspm3

Har du/dere behov for lengre åpningstider i barnehagen til NAVN enn det som er i dag?

JA

NEI

Hvis Fokusgrpspm3 = ja

Fokusgrpspm3a

Har dere behov for lenger åpningstid om morgen eller ettermiddag/kveld?

Morgen

kveld

BT29_1x

Du har oppgitt at NAVN har heltids/deltids (filter på Nytt spørsmål 2 - hvis 1 = heltid, hvis 2 = deltid) barnehageplass.

Er det denne avtalen om oppholdstid som passer dere best, eller skulle du/dere ønske at NAVN kunne få avtale om lengre eller kortere oppholdstid?

1 Passe oppholdstid

2 Ønsker lengre oppholdstid

3 Ønsker kortere oppholdstid

Hvis spm27a = 3 - 8

BT27_3

Åpen barnehage er et barnehage tilbud der barna ikke har fast plass, men kommer sammen med foreldre eller andre som tar aktiv del i samværet.

Hender det at NAVN er i åpen barnehage?

JA

NEI

Stilles kun til barnet som er trukket

Hvis BT27a = 1,2,4,5 eller 6

BT27_4

Har NAVN besteforeldre som passer han/hun jevnlig i hverdagen? Det vil si minst en gang i uka, regn med både før og etter barnehagetid.

JA

NEI

Hvis BT27_4 = ja

BT27_4a

Om lag hvor mange timer per uke blir NAVN passet av besteforeldre?

TIMER____

Foreldrebetaling

Stilles om alle barna i husholdet 1 - 5

Hente tilsynsordning fra 27a (unntatt foreldre alt 7)

spm30a

Jeg skal nå stille noen spørsmål om utgifter dere har til barnetilsyn.

Kan du si meg omtrent hvor mye du/dere betaler for _____ <tilsynsordning> for NAVN? Du kan velge å oppgi beløpet per måned, for 6 måneder eller for ett år.

_____ KRONER PER MÅNED

_____ 6. MÅNEDER

_____ KRONER PER ÅR

Hvis spm27a = 1, 2 eller 4 og Hvis spm30a > 0

BTXX-2x(nytt)

Er dette inkludert penger til mat, eller kostpenger?

Ja → BTXX-dbx_k

Nei

Hvis BTXX-2 = ja

BTXX-dbx_k

Vet du omtrent hvor mye du/ dere betaler i kostpenger? Du kan velge å oppgi beløpet per måned, for 6 måneder eller for ett år.

Dersom IO ikke vet, bruk "vet ikke" knappen

_____ KRONER PER MÅNED

_____ 6. MÅNEDER

_____ KRONER PER ÅR

Hvis BTXX-2 = nei

BTXX-1x (nytt)

Hvor mye betaler du/dere i kostpenger for NAVN? Du kan velge å oppgi beløpet per måned, for 6 måneder eller for ett år.

_____ KRONER PER MÅNED

_____ 6. MÅNEDER

_____ KRONER PER ÅR

BTXX-1y (nytt)

Hvor mange måneder kommer du/dere til å betale for NAVN i løpet av året?

_____ antall måneder

Til alle

spm31a (nytt-2016)

Kjenner du/dere til ordningen om gratis kjernetid i barnehage?

Gratis kjernetid er en ordning hvor barn kan få opp til 20 timer gratis opphold i barnehagen i uka. Tilbys familier med lav samlet årsinntekt.

Ja → spm31a-1

Nei

spm31a=ja

spm31a-1 (nytt-2016)

Hvordan fikk du/dere vite om ordningen gratis kjernetid i barnehage?

Mulig å krysse av flere alternativer

1. Fikk skriftlig informasjon fra kommunen eller barnehagen
2. Fikk høre om det av personale i barnehagen
3. Fikk høre om det av andre foreldre i barnehagen
4. Fikk vite av familie, venner, bekjente
5. Fikk vite via media
6. Leste om det via internett
- (7. Annet?)

Hvis spm27a = 1,2 og hvis spm31a = ja og hvis barn over to år.

spm31a-2 (nytt-2016)

Benytter du/dere ordningen med gratis kjernetid i barnehagen for NAVN?

Ja

Nei

Til alle

spm31b (nytt-2016)

Kjenner du/dere til ordningen med redusert foreldrebetaling i barnehage?

Redusert Foreldrebetaling: Hvis prisen for barnehage overstiger 6 prosent av familiens samlede inntekt skal man ha en redusert pris.

Ja → spm31b-1

Nei

spm31b=ja

spm31b-1 (nytt-2016)

Hvordan fikk du vite om ordningen med redusert foreldrebetaling?

Mulig å krysse av flere alternativer

1. Fikk skriftlig informasjon fra kommunen eller barnehagen
2. Fikk høre om det av personale i barnehagen
3. Fikk høre om det av andre foreldre i barnehagen
4. Fikk vite av familie, venner, bekjente
5. Fikk vite via media
6. Leste om det via internett
- (7. Annet?)

Hvis spm27a = 1,2 og hvis spm31b-1 = ja

spm31b-2 (nytt-2016)

Benytter du/dere ordningen med redusert foreldrebetaling for NAVN?

Ja

Nei

Om barnehagen

Stilles kun om barnet som er trukket

Hvis spm27 = 1,2

Nytt Spørsmål BT28-2x1

Nå kommer noen spørsmål om barnehagen til NAVN (kun barnet som er trukket)

Omtrent hvor mange barn er det i avdelingen til NAVN?

1. 9 barn eller færre
2. 10 – 14 barn
3. 15 – 18 barn
4. 19 barn eller flere

Nytt Spørsmål BT28-2x3

Omtrent hvor mange barn er det i barnehagen til NAVN?

1. 18 barn eller færre
2. 19-54 barn
3. 55-99 barn
4. 100 barn eller flere

Nytt Spørsmål BT28-2z1

Hvor mange ansatte med pedagogisk utdanning er det på avdelingen til NAVN? Hvis IO ikke vet så be de komme med et anslag.

_____ ANTALL ANSATTE MED PEDAGOGISK UTDANNING

Nytt Spørsmål BT28-2z3

Har daglig leder av barnehagen til NAVN pedagogisk utdanning?

JA

NEI

til alle

spm32a.

Nå kommer et par spørsmål om hvilken type tilsynsordning du helst ville velge dersom du sto helt fritt. Sett at du hadde samme arbeidssituasjon som i dag. Hvilken type ordning, eller hvilke typer ordninger ville du valgt for NAVN dersom du ikke trengte tenke på hva det kostet, eller tilgjengeligheten. Det er mulig å bruke en kombinasjon av ordningene.

Svaralternativer:

- 1 BARNEHAGE
- 2 FAMILIEBARNEHAGE
- 3 SLEKTNING
- 4 DAGMAMMA
- 5 PRAKTIKANT/ AU PAIR
- 6 BARNEPARK / LEKEPARK
- 7 MOR, FAR ELLER ANNEN PERSON I HUSHOLDET
- 8 ANNEN

Hvis spm32a = 1 eller 2

BT32a

Vil du/dere foretrekke privat eller kommunal barnehage?

1 PRIVAT BARNEHAGE

2 KOMMUNAL BARNEHAGE

3 SPILLER LITEN/ INGEN ROLLE

Om man søker, og årsaker til ikke å ha barn i barnehage**Stilles til alle barna i husholdet 1 – 5**

Hvis spm27a = 3 – 8

spm34

Har du/dere søkt om barnehageplass for NAVN for barnehageåret 2016/2017?

1 JA

2 NEI

Nytt 32a3

Har NAVN fått plass i barnehage eller står han/hun på venteliste?

Fått plass

Står på venteliste

Ikke fått plass

Hvis spm34 = ja

Barnehagefakta

Hadde du/dere undersøkt på *barnehagefakta.no* før du/dere søkte på barnehageplass?

Ja

Nei

spm35a

Hvor mange timer per uke i barnehagen ønsker du for NAVN (yngste barn)? Ønsker du...
kort deltids plass (0-24 timer per uke)
lang deltids plass (25-40 timer per uke)
heltids plass (41 timer eller mer per uke)

Stilles kun om barnet som er trukket 1 – 5

Hvis spm34 = nei

spm37a1

Hva er årsaken til at du/dere ikke har søkt, og ikke kommer til å søke om barnehageplass for NAVN? Jeg skal nå lese opp noen vanlige årsaker til ikke å ha barnehageplass. For hver og en av dem skal du svare hvor viktig denne årsaken er for deg/dere. Du kan svare veldig viktig, ganske viktig, lite viktig eller ikke viktig.

1. Det er for dyrt
2. Trenger ikke barnehageplass på nåværende tidspunkt
3. Mor eller far er fortsatt i foreldrepermisjon
4. Det er viktig at barnet er sammen med mor de første årene
5. Barnet må først lære morsmålet
6. Jeg/vi ønsker ikke å miste kontantstøtten
7. En av foreldrene er likevel hjemme
8. Det er for lang avstand til barnehagen
9. Barnehage tilbudet passer ikke for oss
10. Barnet er for lite til å gå i barnehage
11. Andre årsaker

Veldig viktig
Ganske viktig
Lite viktig
Ikke viktig

Hvis spm34=nei

BT34b_1 Heltid

_2 Hvis du ble tilbudt en heltids barnehageplass til halv pris, ville du tatt imot den?

- 1 Ja -
2 Nei

Hvis BT34b_1heltid = nei

BT34b_2Heltid Hvis du ble tilbudt en plass gratis, ville du tatt imot den?

- 1 Ja
2 Nei

Hvis spm34= nei

Hvis du ble tilbudt en deltids barnehageplass med inntil 24 timer pr. uke, ville du tatt imot plassen hvis det var gratis?

- 1 Ja
2 Nei

Hvis spm34=nei Samme kriterier som over, men bare for barn mellom 3 og 5 år

Spm37a2_nyttspm

Ville du vært interessert i et tilbud om 20 timer gratis barnehage i uken?

- 1 JA
2 NEI

Hvis spm27a = 3-5 for to eller flere barn

Spm38

Er det samme person som passer alle barna?

1. JA
2. NEI

Hvis spm38 = nei og tre barn spm27a = 3-5

Spm38b

Er det samme person som passer to av barna, eller har alle 3 har tilsyn av forskjellige personer?

1. Samme dagmamma/ praktikant/ slektning
2. Forskjellig dagmamma/ praktikant/ slektning

Tilfredshet med barnehagen

Kun til barnet som er trukket 1 - 5

Hvis $spm27a = 1, 2$

Nytt BTXX-xxx (kun til barnet som er trukket ut)

I denne undersøkelsen prøver vi å måle hvor fornøyde foreldrene er med barnehagen. Jeg skal nå lese opp noen påstander for deg om den barnehagen NAVN går i. For hver av påstandene skal du svare om du er veldig fornøyd, fornøyd, verken fornøyd eller misfornøyd, misfornøyd eller veldig misfornøyd.

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med....

1. Reiseavstanden til barnehagen fra hjemmet
2. Reiseavstanden til jobben/studie fra barnehagen
3. Barnehagens åpningstider
4. Informasjonen om barnet ditt fra de ansatte i barnehagen
5. Personalets pedagogiske kompetanse
6. Personalets omsorg for barna
7. Personalets måte å møte foreldrene på
8. Barnehagens uteareal
9. Barnehagens innemiljø (vi tenker på luftkvalitet, størrelse på rommene, renholdet og liknende)
10. Barnehagens gruppestørrelser (antall barn i hver gruppe)

veldig fornøyd

fornøyd

verken fornøyd eller misfornøyd

misfornøyd

veldig misfornøyd.

Mat1

Får barna servert mat i barnehagen deres?

JA

NEI

Hvis Mat1 = ja

Mat1_f

Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med maten barna får servert? Vil du si veldig fornøyd, fornøyd, verken fornøyd eller misfornøyd, misfornøyd eller veldig misfornøyd?

1. veldig fornøyd

2. fornøyd

3. verken fornøyd eller misfornøyd

4. misfornøyd

5. veldig misfornøyd

Kontantstøtte til småbarnsforeldre

Spørsmål 44 - 53 besvares bare av IO med kontantstøttebarn. (1-åringer og 2-åringer på intervjudtidspunktet).

IO med yngste barn som er eldre (fylt 3 år eller eldre på intervjudtidspunktet) ☐ spørsmål Arb1

Skal ikke stilles til barn med heltidsplass i barnehage

Nå skal vi over til noen spørsmål om kontantstøtten. Vil du at jeg skal si litt om ordningen før vi går i gang?

HVIS IO ØNSKER MER INFORMASJON BRUK

INFORMASJON SOM LIGGER I PAPIRINSTRUKSEN!

spm44a.

Får du/dere kontantstøtte for NAVN?

1 JA 2 NEI

Hvis spm44a = ja

spm45a

Hvor mye får du/dere utbetalt i kontantstøtte per måned for NAVN?

SUM

spm46a

Hvor lenge har du/dere planer om å fortsette med kontantstøtte for NAVN (yngste barn)? Svar ut fra hvor gammelt barnet kommer til å være når dere slutter med kontantstøtte.

1. BARNET 1 - 1 ½ ÅR
2. BARNET 1 ½ - 2 ÅR
3. USIKKER

Alle som har valgt kontantstøtte

Nå skal vi stille deg noen spørsmål om årsakene til at du mottar kontantstøtte.

spm48

Hvor stor betydning hadde følgende forhold for at du/dere valgte kontantstøtten? Jeg vil at du for hvert av forholdene skal svare om du mener det var veldig viktig, ganske viktig, lite viktig eller ikke viktig.

- a Du får mer tid til barnet/barna
  - b Det vil lønne seg økonomisk
  - c Du kan arbeide mindre
  - d Du kan slutte å arbeide
  - e Du får mer fleksibel barnetilsynsordning
  - f Du ønsker å bruke dagmamma eller praktikant
  - g Du ønsker å bruke andre tilsynsordninger enn barnehage
  - h Du ønsker å være hjemmearbeidende
  - i Stilles ikke til aleneforsørgere eller hvis IO = mann
  - i Far ønsker å være hjemme
  - k Stilles ikke til aleneforsørgere eller hvis IO = mann
  - k Far kan arbeide mindre
- 1 VELDIG VIKTIG
  - 2 GANSKE VIKTIG
  - 3 LITE VIKTIG
  - 4 IKKE VIKTIG

Hvis IO er hjemme og tar seg av kontantstøttebarnet(a) i spm27)

spm49a.

Har du eller vil du ha tilsyn for barn som ikke tilhører husholdningen i perioden du mottar kontantstøtte?

- 1 JA
- 2 NEI

Hvis ja

Spm49a_b

Hvor mange barn vil du ha tilsyn for?

1. Ett barn
2. To barn
3. Tre eller flere barn

Hvis IOs ektefelle / samboer er hjemme og tar seg av kontantstøttebarnet(a) (ut fra svar på spm27)

spm49b.

Har ektefellen din / samboeren din tilsyn for barn som ikke tilhører husholdningen i perioden dere får kontantstøtte?

- 1 Ja
- 2 NEI

Hvis ja

Spm49b_b

Hvor mange barn vil samboeren din/ ektefellen din ha tilsyn for?

1. Ett barn
2. To barn
3. Tre eller flere barn

Spm50 (nytt 2010)

Dersom kontantstøtten skulle avvikles ville du da ha søkt barnehageplass for NAVN?

Ja

Nei

Spørsmål 53a skal gå til IO som har eldre barn som ikke går i barnehage

spm53a

Har du/dere tatt ut eldre barn fra barnehagen fordi du/dere mottar kontantstøtte for NAVN?

1 JA

2 NEI

Spørsmål 53b skal gå til IO som har eldre barn som går i barnehage

spm53b

Har du/dere valgt kortere oppholdstid i barnehage for barn i husholdningen som ikke omfattes av kontantstøtten fordi du mottar kontantstøtte for NAVN?

1 JA

2 NEI

Vurderinger av ulike tilsynsordninger**Kun til barnet som er trukket 1 – 5****spm25.**

Nå skal jeg stille deg noen spørsmål om hva du mener om ulike ordninger for barnetilsyn generelt. Vi lurer på hva slags type tilsyn du mener passer best på dagtid, for barn i ulike aldersgrupper fra 1-5 år.

Hva slags type tilsyn synes du passer best for barn som er...

Hva slags type tilsyn passer best for...

b 1 åringer?

c 2 åringer?

d 3 åringer?

e 4 åringer?

f 5 åringer?

Hvis respondent gir svaralternativ 1 for to aldersgrupper etter hverandre setter vi 1 som svar for de resterende aldersgruppene.

Svaralternativer:

1 BARNEHAGE

2 FAMILIEBARNEHAGE

3 SLEKTNING

4 DAGMAMMA

5 PRAKTIKANT/ AU PAIR

6 BARNEPARK / LEKEPARK

7 MOR, FAR ELLER ANNEN PERSON I HUSHOLDET

8 ANNEN

Spm27a = 1,2, og/eller spm34a = ja

spm BT XX-1 (nytt)

Så kommer noen spørsmål om hva du/dere mener er viktig med å ha barn i barnehage.

Jeg leser opp noen faktorer som kan være av betydning for hvorfor man vil ha barnet sitt i barnehage. For hver og en av dem skal du svare om dette er *veldig viktig, ganske viktig, lite viktig eller ikke viktig*.

1. at barnet får venner

2. at barnet får leke med andre barn

3. at barnet får omsorg utenfor hjemmet

4. at barnet lærer norsk i barnehagen

5. at barnet forberedes på skolegang

Veldig viktig

Ganske viktig

Lite viktig

Ikke viktig

Spm BT_xx_2

Jeg skal lese opp noen faktorer som kan være av betydning når man søker barnehageplass. For hver og en av dem skal du svare hvor viktig dette var for deg/dere sist dere søkte. Du kan svare veldig viktig, ganske viktig, lite viktig eller ikke viktig.

1. barnehagens avstand til hjem eller arbeidsplass
2. barnehagens omdømme eller rykte
3. barnehagens muligheter for å ta inn søsken
4. barnehagens størrelse, altså hvor mange barn den har plass til
5. barnehagens uteareal (lekeplass, hage, størrelse på tomta og området barnehagen ligger i)
6. barnehagens lokaler
7. barnehagens ansatte er utdannet for å jobbe i barnehage
8. barnehagens satsingsområder

Veldig viktig

Ganske viktig

Lite viktig

Ikke viktig

Tilknytning til arbeidslivet og permisjoner*Til alle*

Arb1 (tidligere spm5a1 og 5a2)

Nå skal jeg stille deg noen spørsmål om dine daglige aktiviteter. Betrakter du deg hovedsakelig som .....

1. Yrkesaktiv (ALLE)
2. Student, skoleelev eller lærling (ALLE)
3. Arbeidsledig (HVIS UNDER 67 ÅR)
4. Uføretrygdet/uførepensjonist (HVIS UNDER 67 ÅR)
5. AFP pensjonist (Avtalefestet pensjon) (HVIS 52-66 ÅR)
6. Pensjonist i tjenstepensjonsordning (HVIS 55-66 ÅR)
7. Hjemmearbeidende (ALLE)
8. Annet (ALLE)

Arb2

Utførte du inntektsgivende arbeid av minst en times varighet siste uke?

1. Ja
2. Nei

Hvis arb2 = nei

Arb3 Har du inntektsgivende arbeid som du var midlertidig borte fra eller hadde fri fra den siste uken?

PERMISJON, SYKEMELDING, FERIE OG LIGNENDE

1. Ja -----> Arb4
2. Nei-----> Perm14

Hvis arb2 = ja eller arb3 = ja

Arb4 Vi vil gjerne vite hvilken type virksomhet du arbeider i. Er du ansatt i privat virksomhet, offentlig virksomhet eller er du selvstendig næringsdrivende?

1. Privat virksomhet
2. Offentlig virksomhet
3. Selvstendig næringsdrivende

Hvis Arb1 = 1 eller Arbeid1b = 1 og Arbeidssted hentet fra register

Bed1a

I Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret står du oppført med følgende arbeidssted
<BEDRIFTENS NAVN>

Er dette riktig?

1. Ja
2. Nei, har en annen arbeidsgiver
3. Nei, arbeidsgiver har annet navn pga oppkjøp, fusjon el

Yrk1

Vi har også registrert følgende yrke:

<Yrke>

Stemmer dette?

Ja

Nei

Hvis Bed1a=2 eller 3 eller arbeidssted ikke fra register

Bed1b

hvor arbeider du til vanlig/hadde du hovedsakelig arbeid denne uka? vi ønsker navn på bedriften.

Tast inn navnet på bedriften

Yrk2

Hva er ditt hovedyrke i denne bedriften?

(alfayrke)

Skriv inn yrke så detaljert som mulig

ALFANUMERISK YRKESKODE

Spml6kod

Trykk <BACKSPACE> for å velge yrkeskode

Arb6

Hvilken av arbeidstidsordningene jeg nå skal lese opp har du vanligvis?

1 Dagarbeid (mellom kl. 0600 og 1800)

2 Arbeid som starter før kl 0600 og slutter før 1800

3 Arbeid som starter i vanlig dagtid, men slutter etter kl 1800

4 Fast kveldsarbeid (mellom kl 1800 og 2200)

5 Fast nattarbeid (mellom kl 2200 og 0600)

6 Skiftarbeid

7 Turnusarbeid

8 Annen arbeidstidsordning

Arb7

Hvor mange timer arbeider du gjennomsnittlig i uken? Du skal regne med overtidstimer og ekstraarbeid. Dersom du for tiden har permisjon, skal du svare for den jobben du har permisjon fra.

Rund av til nærmeste time. 37,5 skal rundes av til 38

Antall timer i uken _____

Arb8

Har du mulighet til å selv bestemme hvilket klokkeslett du begynner og avslutter arbeidsdagen? Vil du si..

Ja, helt

Ja, delvis

Nei, ikke i det hele tatt

Arb9

Har du mulighet til å jobbe hjemmefra i din jobb?

JA

NEI

*Hvis Arb2 = ja, eller Arb 3 = ja, og hvis gratis kjernetid = ja***Arb_kjernetid**

Har du endret arbeidsmengde som følge av ordningen om gratis kjernetid i barnehagen?

Ja

Nei

*Hvis Arb kjernetid = ja***Arb_kjernetid**

Har du redusert eller økt arbeidsmengden?

Økt arbeidsmengde

Redusert arbeidsmengde

Spørsmålene under gjelder også permisjon ved adopsjon (adopsjonspermisjon)

Perm1

Har du for tiden lønnet eller ulønnet foreldrepermisjon?

1. Ja, lønnet permisjon

2. Ja, ulønnet permisjon

3. Nei, ikke permisjon

Hvis perm1 = 1

Perm2

Omtrent når planlegger du å begynne å jobbe igjen? Angi måned og år.

Måned_____ År_____

Hvis perm 1 = 1

Perm3

Hvor mange måneder lønnet foreldrepermisjon vil du ta med dette barnet i alt? Hvis du kombinerer permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Antall måneder_____

Perm4

Planlegger du å ta noe ulønnet foreldrepermisjon med dette barnet?

1. Ja

2. Nei

Hvis Perm4 = ja

Perm4_årsak

Er det fordi du eller dere venter på barnehageplass eller er det andre årsaker?

Barnehageplass

Andre årsaker

Hvis perm1 = 2 eller hvis perm4 = ja

Perm5

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon planlegger du å ta i alt? Hvis du planlegger å kombinere permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele uker.

Antall uker _____

Hvis 2 i perm1

Perm6

Omtrent når planlegger du å begynne å jobbe igjen? Angi måned og år.

Måned_____ År_____

Perm7

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon planlegger du å ta med dette barnet i alt? Hvis du kombinerer permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele uker

Antall uker _____

Perm8

Hvor mange måneder lønnet foreldrepermisjon har du hatt med dette barnet i alt? Hvis du har kombinert permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil to måneder med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare en måned med permisjon.

Antall måneder_____

Hvis 3 i perm1

Perm9

Hadde du noe lønnet foreldrepermisjon da du fikk ditt yngste barn (navn)?

Ja

Nei

Hvis perm9 = ja

Perm10

Hvor mange måneder lønnet foreldrepermisjon hadde du med dette barnet i alt? Hvis du kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil to måneder med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare en måned med permisjon.

Antall måneder_____

Hvis perm9 = nei

Perm11

Hadde du noe ulønnet foreldrepermisjon da du fikk ditt yngste barn (navn)?

Ja

Nei

Hvis perm 11 = ja

Perm12

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon hadde du med dette barnet i alt? Hvis du kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Antall uker_____

Hvis perm11 = nei

Perm13

Omtrent hvor gammelt var barnet (navn) da du begynte å jobbe igjen?

Antall år_____ Antall måneder_____

Hvis nei i arb3

Perm14

Hadde du noe lønnet foreldrepermisjon da du fikk ditt yngste barn (navn)?

Ja----->Perm15

Nei----->Perm16

Perm15

Hvor mange måneder lønnet foreldrepermisjon hadde du med dette barnet i alt? Hvis du kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil to måneder med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare en måned med permisjon.

Antall måneder_____

Perm16

Hadde du noe ulønnet foreldrepermisjon da du fikk ditt yngste barn (navn)?

Ja----->Perm17

Nei-----> Perm18

Perm17

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon hadde du med dette barnet? Hvis du kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil to måneder med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare en måned med permisjon.

Antall uker_____

Perm18

Har du vært yrkesaktiv etter at du fikk dette barnet?

Ja ----->Perm19

Nei----->Kvote1

Perm19

Omtrent hvor gammelt var barnet (navn) da du begynte å jobbe igjen?

Antall år_____ Antall måneder_____

Kvote1 I dag er ti uker av foreldrepermisjonen forebeholdt fedre. Hvor mange uker synes du at denne perioden ideelt sett burde være? Vi forutsetter at den totale lengden av permisjonen ikke påvirkes.

Antall uker_____

Arbeidssituasjon etter kontantstøtte

Stilles til alle som mottar kontantstøtte spm44a = ja

Nå skal vi stille noen spørsmål om din arbeidssituasjon etter at du/dere har fått kontantstøtte.

Spørsmål 51a stilles til IO som er i jobb og IKKE har permisjon (utenom lønnet fødselspermisjon) (svart 1 på Arb1) og samtidig mottar kontantstøtte (spm44a = ja)

spm51a.

Yrkesaktive: Arbeider du mer utenfor hjemmet, like mye som før eller mindre utenfor hjemmet nå når du / dere får kontantstøtte?

1 ARBEIDER MER

2 ARBEIDER SOM FØR

3 ARBEIDER MINDRE--> spm51b

Spm51a_s

Studenter: Studerer du mer, like mye som før eller mindre nå når du / dere får kontantstøtte?

1 STUDERER MER

2 STUDERER SOM FØR

3 STUDERER MINDRE --> spm51b

Hvis 3 i spm51a eller spm51a_s

spm51b. Yrkesaktive: Ville du arbeidet mindre i denne perioden uansett, eller er det kontantstøtten som gjør dette mulig?

1 VILLE ARBEIDET MINDRE UANSETT

2 KONTANTSTØTTEN GJØR DET MULIG Å ARBEIDE MINDRE

spm51b_s

Studenter: Ville du studert mindre i denne perioden uansett, eller er det kontantstøtten som gjør dette mulig?

1 VILLE STUDERT MINDRE UANSETT

2 KONTANTSTØTTEN GJØR DET MULIG Å STUDERE MINDRE

Spm52 går til IO som er hjemmearbeidende eller har ulønnet permisjon fra jobben sin (Arb1=7 eller perm1 = 2)

spm52 Ville du vært hjemme / hatt permisjon uansett eller er det kontantstøtten som gjør det mulig?

1 VILLE VÆRT HJEMME UANSETT

2 KONTANTSTØTTEN GJØR DET MULIG Å VÆRE HJEMME

Økonomi

Lkt24a og Lkt24b stilles til ANSATTE (de som har svart privat- eller offentlig virksomhet på spm13a)

Lkt24a**

Vi vil vite omtrent hvor mye du vanligvis har i lønn i hovedarbeidsforholdet ditt. Er det greiest for deg å oppgi dette pr. time, pr. uke, pr. 14. dag, pr. måned eller pr. år?

TIME

UKE

14.DAG

MÅNED

ÅR

Lkt24b**

Oppgi lønn pr. time/uke/14.dag/måned/år, før skatt og andre fradrag er trukket fra. HVIS IKKE OPPGITT PR.: TIME: og ta med eventuell overtidsbetaling. ER DET VANSKELIG Å SVARE - FORSØK Å FÅ TIL ET ANSLAG

_____ Pr time

_____ Pr. uke

_____ Pr. 14 dag

_____ Pr. måned

_____ Pr. år

spm66

Har det i løpet av det siste året hendt at husstanden har hatt vansker med å klare de løpende utgifter til mat, transport, bolig o.l. Kan du i så fall si meg om dette har hendt ofte, av og til, sjelden eller aldri?

1 JA, OFTE

2 JA, AV OG TIL

3 JA, EN SJELDEN GANG

4 NEI, ALDRI

Til enslige: TUSEN TAKK FOR HJELPEN!

Til de som er gift/samboende:

Da er vårt intervju ferdig og vi vil gjerne stille noen spørsmål til ektefellen/samboeren din. Det vil bare ta noen minutter. Er han til stede nå, slik at vi kan intervju ham?

JA ⇒ intervju med fedre

NEI ⇒ indirekte intervju for å kartlegge ektefelle/samboers yrkessituasjon.

Indirekte intervju

Vi ønsker å stille deg noen spørsmål om din ektefelle/ samboers yrkessituasjon. Dette vil bare ta noen minutter.

Først skal vi spørre om din han/hennes daglige aktiviteter

arb1_1 (Spm5b1 og spmb5b21)

Hvilke av de alternativene jeg nå skal lese opp passer best til ektefellen/samboeren din sin situasjon. Betrakter hun/ han seg hovedsakelig som ....

1. Yrkesaktiv (ALLE)
2. Student, skoleelev eller lærling (ALLE)
3. Arbeidsledig (HVIS UNDER 67 ÅR)
4. Uføretrygdet/uførepensjonist (HVIS UNDER 67 ÅR)
5. AFP pensjonist (Avtalefestet pensjon) (HVIS 52-66 ÅR)
6. Pensjonist i tjenstepensjonsordning (HVIS 55-66 ÅR)
7. Hjemmearbeidende (ALLE)
8. Annet (ALLE)

Arb2_1

Utførte ektefellen/ samboeren din inntektsgivende arbeid av minst en times varighet siste uke?

Ja ---> arb4_1

Nei----> arb3_1

Arb3_1

Har ektefellen/ samboeren din inntektsgivende arbeid som hun/ han var midlertidig borte fra eller hadde fri fra den siste uken? **PERMISJON, SYKEMELDING, FERIE OG LIKNENDE**

Ja ---> arb4_1

Nei---->Perm14_1

Arb4_1

Vi vil gjerne vite hvilken type virksomhet din ektefelle/ samboer arbeider i. Er hun/han ansatt i privat virksomhet, offentlig virksomhet eller er hun/han selvstendig næringsdrivende?

1. Privat virksomhet
2. Offentlig virksomhet
3. Selvstendig næringsdrivende

Arb5_1

Hva er hovedyrket hans/ hennes i denne virksomheten?

YRKESKODING (Må gjøres under intervjuet)

Arb6_1

Hvilken av arbeidstidsordningene jeg nå skal lese opp har ektefellen / samboeren din vanligvis?

- 1 Dagarbeid (mellom kl. 0600 og 1800)
- 2 Arbeid som starter før kl 0600 og slutter før 1800
- 3 Arbeid som starter i vanlig dagtid, men slutter etter kl 1800
- 4 Fast kveldsarbeid (mellom kl 1800 og 2200)
- 5 Fast nattarbeid (mellom kl 2200 og 0600)
- 6 Skiftarbeid
- 7 Turnusarbeid
- 8 Annen arbeidstidsordning

Arb7a_1 (nytt)

Hvor mange timer arbeider ektefellen/ samboeren din gjennomsnittlig i uken? Du skal regne med overtidstimer og ekstraarbeid. Dersom han/hun for tiden har permisjon, skal du svare for den jobben han/hun har permisjon fra.

Antall timer i uken _____

Arb8_1

Har han/hun mulighet til å selv bestemme hvilket klokkeslett du begynner/avslutter arbeidsdagen? Vil du si..

Ja, helt

Ja, delvis

Nei

Arb9_1

Har han/hun mulighet til å jobbe hjemmefra i din jobb?

JA

NEI

Hvis Arb2 = ja, eller Arb2_1 = ja, eller Arb 3 = ja, eller Arb3_1 = ja og hvis gratis kjernetid = ja

Arb_kjernetid_1

Har han/hun endret arbeidsmengde som følge av ordningen om gratis kjernetid i barnehagen?

Ja

Nei

Hvis Arb kjernetid = ja

Arb_kjernetid_1

Har han/hun redusert eller økt arbeidsmengden?

Økt arbeidsmengde

Redusert arbeidsmengde

Instruks til intervjuere: Spørsmålene under gjelder også permisjon ved adopsjon (adopsjonspermisjon)

Perm1_1

Har ektefellen/samboeren din for tiden lønnet eller ulønnet foreldrepermisjon?

1. Ja, lønnet permisjon -----> Perm2_1

2. Ja, ulønnet permisjon----->Perm6_1

3. Nei, ikke permisjon----->Perm9_1

Perm2_1

Omtrent når planlegger han/hun å begynne å jobbe igjen? Angi måned og år.

Måned_____ År_____

Perm3_1

Hvor mange uker lønnet foreldrepermisjon vil han/hun ta med dette barnet i alt? Hvis han/hun kombinerer permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker_____

Perm4_1

Planlegger din ektefelle/samboer å ta noe ulønnet foreldrepermisjon med dette barnet?

1. Ja----->Perm5_1

2. Nei-----> Slutt på intervjuet

Perm5_1

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon planlegger din ektefelle/samboer å ta i alt? Hvis han/hun planlegger å kombinere permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Antall uker _____ (Slutt på intervjuet)

Perm6_1

Omtrent når planlegger han/hun å begynne å jobbe igjen? Angi måned og år.

Måned_____ År_____

Perm7_1

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon planlegger din ektefelle/samboer å ta med dette barnet i alt? Hvis han/hun kombinerer permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker _____

Perm8_1

Hvor mange uker lønnet foreldrepermisjon har din samboer/ektefelle hatt med dette barnet i alt? Hvis han/hun har kombinert permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Antall uker_____ (Slutt på intervjuet)

Stilles til alle som har en ektefelle/samboer som er yrkesaktiv, men ikke i permisjon.

Perm9_1

Hadde din ektefelle/samboer noe lønnet foreldrepermisjon da han/hun fikk sitt yngste barn?

Dersom ektefelle/ samboer ikke vet velg alternativ vet ikke/ har ikke barn

Ja----->Perm10_1

Nei----->Perm11_1

Vet ikke/ har ikke barn-----> Intv slutt

Perm10_1

Hvor mange uker lønnet foreldrepermisjon hadde din ektefelle/samboer med dette barnet i alt? Hvis han/hun kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker_____

Perm11_1

Hadde din ektefelle/samboer noe ulønnet foreldrepermisjon da han/hun fikk sitt yngste barn (navn)?

Ja----->Perm12_1

Nei-----> Perm13_1

Perm12_1

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon hadde din ektefelle/samboer med dette barnet i alt? Hvis han/hun kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker_____

Perm13_1

Omtrent hvor gammelt var barnet (navn) da din ektefelle/samboer begynte å jobbe igjen?

Antall år_____ Antall måneder_____ (Slutt på intervjuet)

Perm14_1

til dem som ikke har yrkesaktiv ektefell/samboer

Hadde din ektefelle/samboer noe lønnet foreldrepermisjon da han/hun fikk sitt yngste barn?

Ja----->Perm15_1

Nei----->Perm16_1

Perm15_1

Hvor mange uker lønnet foreldrepermisjon hadde din ektefelle/samboer med dette barnet i alt? Hvis han/hun kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker_____

Perm16_1

Hadde din ektefelle/samboer noe ulønnet foreldrepermisjon da han/hun fikk sitt yngste barn (navn)?

Ja----->Perm17_1

Nei-----> Perm18_1

Perm17_1

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon hadde din ektefelle/samboer med dette barnet i alt? Hvis han/hun kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker _____

Perm18_1

Har din ektefelle/samboer vært yrkesaktiv etter at han/hun fikk dette barnet?

Ja ----->Perm19_1

Nei-----> (Slutt på intervjuet)

Perm19_1

Omtrent hvor gammel var barnet da din ektefelle/samboer begynte å jobbe igjen?

Antall år _____ Antall måneder _____

Spørsmål til fedre/ samboer:

Startfar_sam

Jeg vil gjerne stille deg noen spørsmål om arbeid og foreldrepermisjoner. Det er frivillig å svare på disse spørsmålene, men for at resultatene skal bli gode håper jeg du har anledning til å delta. For å spare intervjutid, vil det bli brukt informasjon fra Statistisk sentralbyrås utdannings-, fødelands-, og inntektsregistre. Dette er godkjent av Datatilsynet.

Vil du svare nå?

Svarer

Vil ikke svare

Først skal vi stille noen spørsmål om arbeidssituasjonen din

Arb1_M (tidligere spm5a1 og 5a2)

Nå vil jeg stille deg noen spørsmål om dine daglige aktiviteter. Betrakter du deg hovedsakelig som .....

1. Yrkesaktiv (ALLE)
2. Student, skoleelev eller lærling (ALLE)
3. Arbeidsledig (HVIS UNDER 67 ÅR)
4. Uføretrygdet/uførepensjonist (HVIS UNDER 67 ÅR)
5. AFP pensjonist (Avtalefestet pensjons) (HVIS 52-66 ÅR)
6. Pensjonist i tjenstepensjonsordning (HVIS 55-66 ÅR)
8. Hjemmearbeidende (ALLE)
10. Annet (ALLE)

Arb2_M (tidligere spm5a)

Utførte du inntektsgivende arbeid av minst en times varighet siste uke?

1. Ja -----> Arb4_M

2. Nei ----->Arb3_M

Arb3_M (tidligere spm 5a)

Har du inntektsgivende arbeid som du var midlertidig borte fra eller hadde fri fra den siste uken?

PERMISJON, SYKEMELDING, FERIE OG LIGNENDE

1. Ja -----> Arb4_M

2. Nei-----> Perm14_M

Arb4_M (tidligere spm13a)

Vi vil gjerne vite hvilken type virksomhet du arbeider i. Er du ansatt i privat virksomhet, offentlig virksomhet eller er du selvstendig næringsdrivende?

1. Privat virksomhet

2. Offentlig virksomhet

3. Selvstendig næringsdrivende

Arb5_M (tidligere spm 14a)

Hva er hovedyrket ditt i denne virksomheten?

YRKESKODING (Må gjøres under intervjuet)

Arb6_M (tidligere spm17a)

Hvilken av arbeidstidsordningene jeg nå skal lese opp har du vanligvis?

- 1 Dagarbeid (mellom kl. 0600 og 1800)
- 2 Arbeid som starter før kl 0600 og slutter før 1800
- 3 Arbeid som starter i vanlig dagtid, men slutter etter kl 1800
- 4 Fast kveldsarbeid (mellom kl 1800 og 2200)
- 5 Fast nattarbeid (mellom kl 2200 og 0600)
- 6 Skiftarbeid
- 7 Turnusarbeid
- 8 Annen arbeidstidsordning

Arb7_M (tidligere spm18a)

Hvor mange timer arbeider du gjennomsnittlig i uken? Du skal regne med overtidstimer og ekstraarbeid. Dersom du for tiden har permisjon, skal du svare for den jobben du har permisjon fra.

Antall timer i uken _____

Instruks til intervjuere: Spørsmålene under gjelder også permisjon ved adopsjon (adopsjonspermisjon)

Arb8_M

Har du mulighet til å selv bestemme hvilket klokkeslett du begynner/avslutter arbeidsdagen? Vil du si..

- Ja, helt
Ja, delvis
Nei

Arb9_M

Har du mulighet til å jobbe hjemmefra i din jobb?

- JA
NEI

Hvis Arb2 = ja, eller Arb 3 = ja, og hvis gratis kjernetid = ja

Arb_kjernetid_M

Har du endret arbeidsmengde som følge av ordningen om gratis kjernetid i barnehagen?

- Ja
Nei

Hvis Arb kjernetid_M = ja

Arb_kjernetid_M

Har du redusert eller økt arbeidsmengden?

- Økt arbeidsmengde
Redusert arbeidsmengde

Perm1_M (tidligere spm 7a, litt omformulert)

Har du for tiden lønnet eller ulønnet foreldrepermisjon?

1. Ja, lønnet permisjon ----->Perm3_M
2. Ja, ulønnet permisjon----->Perm7_M
3. Nei, ikke permisjon----->Perm9_M

Perm2_M

Omtrent når planlegger du å begynne å jobbe igjen? Angi måned og år

Måned _____ År _____

Perm3_M

Hvor mange uker lønnet foreldrepermisjon vil du ta med dette barnet i alt? Hvis du kombinerer permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker_____

Perm4_M

Planlegger du å ta noe ulønnet foreldrepermisjon med dette barnet?

1. Ja----->Perm5_M

2. Nei-----> Kvote1_M

Perm5_M

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon planlegger du å ta i alt? Hvis du planlegger å kombinere permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Antall uker _____ (Hopp til Kvote1_M)

Perm6_M

Omtrent når planlegger du å begynne å jobbe igjen? Angi måned og år.

Måned_____År_____

Perm7_M

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon planlegger du å ta med dette barnet i alt? Hvis du kombinerer permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker_____

Perm8_M

Hvor mange uker lønnet foreldrepermisjon har du hatt med dette barnet i alt? Hvis du har kombinert permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Antall uker_____ (Hopp til Kvote1_M)

Perm9_M

Hadde du noe lønnet foreldrepermisjon da du fikk ditt yngste barn?

Hvis Io ikke har barn velg svaralternativ 'har ikke barn'

Ja----->Perm10_M

Nei----->Perm11_M

Har ikke barn----->Kovte1_m

Perm10_M

Hvor mange uker lønnet foreldrepermisjon hadde du med dette barnet i alt? Hvis du kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil to måneder med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare en måned med permisjon.

Antall uker_____

Perm11_M

Hadde du noe ulønnet foreldrepermisjon da du fikk ditt yngste barn?

Ja----->Perm12_M

Nei-----> Kvote1_M

Perm12_M

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon hadde du med dette barnet i alt? Hvis du kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder.

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker_____

Perm13_M

Omtrent hvor gammelt var barnet da du begynte å jobbe igjen?

Antall år _____ Antall måneder _____ (Hopp til kvote 1)

Perm 14_M

Hadde du noe lønnet foreldrepermisjon da du fikk ditt yngste barn?

Ja----->Perm15_M

Nei----->Perm16_M

Perm15_M

Hvor mange uker lønnet foreldrepermisjon hadde du med dette barnet i alt? Hvis du kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker _____

Perm16_M

Hadde du noe ulønnet foreldrepermisjon da du fikk ditt yngste barn (navn)?

Ja----->Perm17_M

Nei-----> Perm18_M

Perm17_M

Hvor mange uker ulønnet foreldrepermisjon hadde du med dette barnet? Hvis du kombinerte permisjon med jobb eller studier, ønsker vi at permisjonstiden regnes om til hele måneder

Instruks til intervjuer: Eksempelvis vil 8 uker med 50% jobb og 50% permisjon tilsvare 4 uker med permisjon.

Antall uker _____

Perm18_M

Har du vært yrkesaktiv etter at du fikk dette barnet?

Ja ----->Perm19_M

Nei----->Kvote1_M

Perm19_M

Omtrent hvor gammel var barnet (navn) da du begynte å jobbe igjen?

Antall år _____ Antall måneder _____

Kvote1_M (spm BT53d fra sist gang)

I dag er ti uker av foreldrepermisjonen forebeholdt fedre. Hvor mange uker synes du at denne perioden ideelt sett burde være? Vi forutsetter at dette ikke innvirker på lengden av den totale permisjonen.

Antall uker _____

Far2 går til partner der familien mottar kontantstøtte

Far2a.

Arbeider du mer, like mye som før eller mindre utenfor hjemmet nå når du / dere får kontantstøtte?

1 ARBEIDER MER

2 ARBEIDER SOM FØR

3 ARBEIDER MINDRE

Far2b går til de som svarer at de arbeider mindre

Far2b.

Ville du arbeidet mindre i denne perioden uansett, eller er det kontantstøtten som gjør dette mulig?

1 VILLE ARBEIDET MINDRE UANSETT

2 KONTANTSTØTTEN GJØR DET MULIG Å ARBEIDE MINDRE

Far3 går til fedre som ikke er i inntektsgivende arbeid på intervju tidspunktet

Far3

Er det kontantstøtten som gjør det mulig for deg å ikke være i inntektsgivende arbeid eller ville du vært det uansett?

1 VILLE VÆRT DET UANSETT

2 KONTANTSTØTTEN GJØR DET MULIG Å IKKE VÆRE I INNTEKTSGIVENDE ARBEID

spm48 (Far4) går til fedre der familien mottar kontantstøtte

spm48 (Far4)

Hvor stor betydning hadde følgende forhold for at du/dere benytter kontantstøtten? Jeg vil at du for hvert av forholdene skal svare om du mener det var svært viktig, ganske viktig, lite viktig eller ikke viktig.

- a Du får mer tid til barnet/barna
- b Det vil lønne seg økonomisk
- c Du kan arbeide mindre
- d Du kan slutte å arbeide
- e Får mer fleksibel barnetilsynsordning
- f Ønsker å bruke dagmamma/praktikant
- g Fikk ikke / får ikke barnehageplass
- h Får støtte til å bruke andre tilsynsordninger enn barnehage
- i Du ønsker å være hjemmearbeidende
- j Mor ønsker å være hjemme --> Ikke om samboer svarer
- k Mor kan arbeide mindre --> ikke om samboer svarer

Svaralternativer:

1 SVÆRT VIKTIG

2 GANSKE VIKTIG

3 LITE VIKTIG

4 IKKE VIKTIG

Avslutt

Det var siste spørsmål i undersøkelsen. Tusen takk for at du kunne delta.

KOMMENTARER TIL SKJEMA

Spørsmålene i undersøkelsen er nummerert ut fra tilsvarende undersøkelse i 1999. Nye spørsmål er merket "BT".

*Spørsmålene Arb50b - Arb53c er nye og er basert på spørsmål 50b - 53c i SSB's Levekårsundersøkelse, tverrsnitt.

** Spørsmålene Lkt 24a og Lkt24b er basert på spørsmålene 24 a og 24b i SSB's Levekårsundersøkelse, tverrsnitt.

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9535-5 (elektronisk)

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway